

Eriävän mielipiteeni perustelut teknisen lautakunnan kokouksen 10.4.2019 § 44 päätöksestä

Teknisen lautakunnan 10.4.2019 § 44 päätökseksi tulleessa lausunnossa todetaan mm., että tehtävän kuvauksessa ei hakuilmoituksessa ole mainittu vesi- ja viemärlaitoksen tehtäviä ja, että Kittilän kunnassa näitä tehtäviä hoidetaan Levin Vesihuolto Oy:ssä ja Kittilän vesiosuuskunnassa.

Sen lisäksi, mitä 44 §:n pohjaesityksessä olen esittänyt, totean seuraavaa:

Lautakunnan päättämässä lausunnossa on kunnan tehtävät ja vesihuoltolaitosten tehtävät menneet sekaisin.

Vesihuoltolain 3§:n, kohdan 3 mukaan, tarkoitetaan *vesihuoltolaitoksella* laitosta, joka huolehtii yhdyskunnan vesihuollosta kunnan hyväksymällä toiminta-alueella; Vesihuoltolaitoksia toimii Kittilän kunnan alueella yhteensä 14, mukaan lukien lausunnossa mainitut Levin Vesihuolto Oy ja Kittilän vesiosuuskunta ry.

Vesihuoltolain 5 §:ssä Vesihuollon yleinen kehittäminen todetaan: *"Kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavaksi tämän lain tavoitteiden toteuttamiseksi yhteistyössä alueen vesihuoltolaitosten, laitoksille vettä toimittavien ja näiden jätevesiä käsittelevien sekä muiden kuntien kanssa sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun."*

Vesihuoltolain 6§ mom. 2 mukaan, jos suurehkon asukasjoukon tarve taikka terveydelliset tai ympäristönsuojelulliset syyt sitä vaativat, kunnan tulee huolehtia siitä, että ryhdytään toimenpiteisiin tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi.

Kittilän kunnanvaltuusto on 36 § 20.6.2016 § hyväksynyt oheisen liitteen mukaisen vesihuollon kehittämissuunnitelman ja vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tarkistamisen. Sen laadinnan pohjana on ollut vesihuoltolain 5§. Siinä kuvataan mm. kunnan vesihuollon kehittämisstrategia, vesihuollon kehittämistarpeet haja-asutusalueilla ja vesihuoltolaitosten toiminta-alueilla. Mittava toimenpideohjelma ulottuu vuoteen 2020. Kehittämissuunnitelma tulee lisäksi ajantasaistaa vähintään valtuustokausittain.

Vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaisten kehitystoimenpiteiden toteuttaminen, vesihuoltolaitosten omien hankkeiden toteutuksen edesauttamien, toimenpideohjelman päivittäminen ja seuranta ovat yhdyskuntainsinöörin vastuualuetta. Kehittämissuunnitelmassa olevat toimenpiteet ja tehtävät hoidettuna asianmukaisesti vastaavat merkittävää osaa yhdyskuntainsinöörin tehtäväkentästä.

Lausunnossa on viitattu vesi- ja jätehuollon tulosalueen momentin rahan käyttöön suhteessa muuhun rahan käyttöön. Vesihuollon momentilla on perinteisesti ollut pääasiassa vain vesihuoltolaitosten ja yksittäisten porakaivojen avustukset sekä Kittilän kaatopaikan tarkkailumaksut. Lisäsi vesihuoltoa koskevat suunnittelupalvelujen ostot ovat olleet tällä

momentilla. Kunnan omien työntekijöiden palkkamenot ei ole kirjattu tälle momentille. Viime kaudella vesihuoltolaitoksia ei avustettu. Suunnittelupalveluihin ei käytetty varattua rahaa. Rahankäyttö tältä momentilta ei muuta sitä tosiasiaa, että yhdyskuntainsinöörillä on merkittävä työmäärä vesihuoltolain 5 § toteuttamisen valmistelutyössä.

Kittilässä 12.4.2018

Lauri Kurula
Tekninen johtaja

Liite: Vesihuollon kehittämissuunnitelma ja vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tarkistamien

KITTILÄN KUNTA

Vesihuollon kehittämissuunnitelma ja vesihuol- tolaitosten toiminta-alueiden tarkistaminen

Raportti

Sisällysluettelo

Vesihuollon kehittämissuunnitelma ja vesihuoltolaitosten toiminta-.....	3
alueiden tarkistaminen.....	3
1 JOHDANTO.....	3
2 KUNNAN VESIHUOLLON PAINOPISTEET JA TAVOITTEET.....	5
2.1 Kunnan vesihuolto.....	5
2.1.1 Kittilän kirkonkylän vesihuolto.....	6
2.1.2 Levin vesihuolto.....	8
2.1.3 Haja-asutusalueiden vesihuolto.....	13
2.2 Pohjavesivarat.....	14
2.3 Kunnan vesihuollon strategia.....	16
2.4 Vesihuollon kehittämistoimenpiteet.....	16
2.4.1 Vuonna 2013 nähtävillä olleessa suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet.....	16
2.4.2 Päivitetyt vesihuollon kehittämistoimenpiteet (v.2015 >).....	19
2.4.3 Kunnan alueen vesihuollon kehittämisen kärkihankkeet 2016-2020.....	21
2.5 Väestömäärä, työpaikat ja ennusteet vuoteen 2020 asti.....	21
2.6 Tukemisen ja rahoituksen perusteet.....	22
2.6.1 Vesihuollon rahoituksen perusteet.....	22
2.6.2 Avustukset vesiosuuskunnille.....	23
2.6.3 Avustukset kiinteistön omistajille.....	23
2.6.4 Asiantuntija-apua vesiosuuskunnille ja kiinteistönomistajille.....	24
2.7 Kehittämissuunnitelmaan liittyvät muut suunnitelmat ja selvitykset.....	24
3 VESIHUOLTOLAITOSTEN TOIMINTA-ALUEIDEN ULKOPUOLISET ALUEET.....	25
3.1 Haja-asutuksen vesihuollon nykytila.....	25
3.2 Valtionneuvoston asetus haja-asutusalueiden jätevesistä.....	27
3.3 Verkostojen tarvealueet.....	28
3.4 Toimenpiteet vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden ulkopuolisilla alueilla.....	28
4 VESIHUOLLON TOIMINTA-ALUEET.....	31
4.1 Yleistä.....	31
4.2 Vesihuollon toiminta-alue.....	32
4.2.1 Vesihuoltoon liittyminen ja liittäminen.....	33
4.3 Veden laatu.....	37
4.4 Verkot.....	38
4.5 Jäteveden käsittely.....	39
4.6 Ylläpitoressurit.....	39
4.7 Toimintavarmuus.....	40
5 TOIMENPIDE JA INVESTOINTIOHJELMA.....	41
6 TOIMENPITEIDEN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI.....	42
7 TIEDOTTAMINEN JA TOTEUTUKSEN SEURANTA.....	43
7.1 Tiedottaminen kehittämissuunnitelmasta.....	43

7.2	Toimenpideohjelman päivittäminen	43
7.3	Toteutuksen seuranta.....	44

LIITTEET:**LIITE 1:** Yleiskartta**LIITE 2:** Laitoskohtaiset toiminta-aluekartat**LIITE 3:** Yhteenveto muutoksista toiminta-aluekartoille
(vrt. nähtävillä 15.1 – 13.2.2013 olleeseen aineistoon)

Vesihuollon kehittämissuunnitelma ja vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tarkistaminen

1 JOHDANTO

Uuden vesihuoltolain 5 § (22.8.2014) mukaan ”kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti tämän lain tavoitteiden toteuttamiseksi yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten, laitoksille vettä toimittavien ja niiden jätevesiä käsittelevien sekä muiden kuntien kanssa sekä osallistua vesihuollon alueelliseen suunnitteluun. Kittilän kunnan edellinen hyväksytty vesihuollon kehittämissuunnitelma on vuodelta 2004. Kunta on aloittanut em. kehittämissuunnitelman sekä alueensa laitosten toiminta-alue- ja tarkistamistyön loppuvuodesta 2012.

Uuden vesihuoltolain, jätevesien puhdistukseen liittyvän ympäristönsuojelulain muutostyön sekä kunnan alueen pohjavesivarantojen tutkimustöiden keskeneräisyyden vuoksi suunnitelman päivittäminen keskeytyi vuonna 2013.

Uusi vesihuoltolaki astui voimaan 1.9.2014 ja jätevesien puhdistukseen liittyvä ympäristönsuojelulain muutos 26.3.2015. Nyt Kittilän kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelmaa on tarkennettu lain muuttuneilta osin sekä saatettu laitosten toiminta-alue- ja tarkistamistyön nykypäivään. Kehittämissuunnitelmassa ja toiminta-aluekartoissa on otettu huomioon myös alkuvuodesta 2013 suunnitelmista saadut lausunnot ja muistutukset.

Kittilän kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelman päivittämisen keskeisenä sisällönä on määritellä tärkeimmät vesihuollon kehittämistoimenpiteet sekä tarkastella haja-asutusalueiden vesihuollon ratkaisuja ja mahdollisia ongelmia. Suunnitelmaan kirjattavat kohteet valitaan toteutustarpeen ja vesihuoltolaitosten taloudellisten resurssien perusteella.

Vesihuollon kehittämissuunnitelmassa on huomioitu 26.3.2015 (vnp. 26.3.2015) voimaan tullut jätevesien puhdistukseen liittyvä ympäristönsuojelulain muutos ja 15.3.2011 voimaan tullut jätevesiasetus. Ympäristönsuojelulain (209/2011) nojalla annetun haja-asutusalueiden jätevesiasetuksen mukaan kaikkien kiinteistöjen jätevesien käsittely on oltava jätevesiasetuksen mukaisessa kunnossa 15.3.2018 mennessä. Jätevesiasetus astui voimaan 15.3.2011 ja samalla kumosi aiemman valtioneuvoston asetuksen (542/2003)¹ talousvesien käsittelystä vesihuoltolaitosten viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla. Säädosmuutoksilla kohtuullistetaan

¹ Valtioneuvoston asetus talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla 542/2003.

jätevesien käsittelyn tehostamiseksi tarvittavia investointeja ja lisäksi varmistetaan iäkkäiden ja vaikeassa elämäntilanteessa olevien mahdollisuus saada vapautus vaatimuksista. Säädöksissä on lievennyksistä huolimatta säilytetty riittävä ympäristönsuojelun taso, mikä täyttää esimerkiksi Itämeren suojelukomissio HELCOMin suositukset. Jätevesiasetus määrittelee uudet vähimmäisvaatimukset haja-asutusalueen talousjätevesien puhdistustasolle.

Suunnittelutyön yhteydessä vesihuollon kehittämissuunnitelmasta ja laitosten toiminta-alue-rajauksista pyydettiin alkuvuodesta 2013 lausunnot kunnallisilta ja seudullisilta valvontaviranomaisilta, alueella toimivilta vesihuoltolaitoksilta sekä naapurikunnilta. Lausuntokierroksella olevista suunnitelmista tiedotettiin vesihuoltolain sekä kunnan julkisista kuulutuksista tehdyn päätöksen mukaisesti, jotta alueen kiinteistönomistajalla oli mahdollisuus lausua esityksistä mielipiteensä.

Lisäksi asian jatkovalmistelun yhteydessä helmi-maaliskuussa 2016, koskien Kittilän Vesihuolto-osuuskunnan sekä Tunturi-Lapin Vesi Oy:n toiminta-alue-rajauksen tarkistuksia, pyydettiin lausuntoja kunnallisilta ja seudullisilta valvontaviranomaisilta, ko. vesihuoltolaitoksilta sekä Kittilässä Aakenuksentien varren kiinteistönomistajilta.

Hyväksytyyn suunnitelmaan voi jatkossa tutustua myös kunnan kotisivuilla (www.kittila.fi).

Suunnitelman hyväksymisen yhteydessä hyväksytään myös vesihuoltolaitosten toiminta-alueet sekä niihin tehtävät muutokset. Päivitetyt toiminta-alue-rajaukset tulevat voimaan, kun kunta on ne hyväksynyt ja hyväksymispäätös on saanut lainvoiman. Tämän suunnittelutyön seurauksena esitetään muutoksia osaan vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden rajauksia ja osa laitosten toiminta-alueista säilyy ennallaan. Muutamalle laitokselle ei ole aikaisemmin määritelty toiminta-alueita ollenkaan ja ne tulee määriteltäväksi nyt.

Kun Kittilän kunta hyväksyy vesihuoltolaitosten toiminta-alue-rajauksen muutokset, tulevat ne samalla vesihuoltolaitoksia ja kiinteistöjä sitoviksi vesihuoltolain mukaan. Ohjeelliset ja tavoitteelliset rajauksen muutokset ovat suuntaa-antavia ja niiden tavoitetta pyritään noudattamaan tehtävissä maankäyttö- ja rahoituspäätöksissä.

Suunnittelutyötä on v.2012-2013 ohjannut ja valvonut seuraava työryhmä:

- Lauri Kurula Tekninen johtaja, Kittilän kunta / tekninen osasto
- Jari Kinnunen Tiemestari, Kittilän kunta / tekninen osasto
- Pekka Nyman Rakennustarkastaja, Kittilän kunta / tekninen osasto
- Maiju Ikonen Ympäristösihteeri, Kittilän kunta / tekninen osasto
- Juha Metso Terveystarkastaja, Kittilän kunta / Tunturi-Lapin ymp.terv.huolto
- Arto Seppälä Vesivarayksikön päällikkö, Lapin ELY-keskus

Suunnittelukonsultin FCG Suunnittelu ja Tekniikka Oy:n edustajina ovat alusta saakka olleet projektipäällikkö Niko Lahdenperä ja suunnittelupäällikkö Pekka Pesälä.

Vuonna 2015 ja 2016 suunnitelman päivityksen ohjauksesta ja laadinnasta on pääosin vastannut kunnan tiemestari Jari Kinnunen sekä em. konsultit.

2 KUNNAN VESIHUOLLON PAINOPISTEET JA TAVOITTEET

2.1 Kunnan vesihuolto

Kittilän kunnassa vesihuoltopalveluja tarjoaa kolme osakeyhtiötä: Levin Vesihuolto Oy, Tunturi-Lapin Vesi Oy (ent. Ylläksen yhdyskuntatekninen huolto Oy) ja Kyrön Vesihuolto Oy. Lisäksi kunnassa vesiosuuskuntapalveluja tarjoaa 11 vesiosuuskuntaa tai vesihuoltoyhtymää, jotka ovat Kittilän vesihuolto-osuuskunta, Alakylän vesihuolto-osuuskunta, Helppi-Tuuliharju vesiosuuskunta, Kallon vesiosuuskunta, Kaukosen vesihuolto-osuuskunta, Kelontekemän vesihuolto-osuuskunta, Kinisjärven vesiosuuskunta, Könkään läntinen vesiosuuskunta, Lehmilehdon vesiosuuskunta, Lompolon vesihuoltoyhtymä ja Tepaston vesiosuuskunta.

Vesihuoltolaitosten ja vesiosuuskuntien tarkoitus on toimittaa riittävästi hyvälaatuista talousvettä asiakkailleen, sekä Levin, Ylläksen alueen, Kallon, Kaukosen, Alakylän ja Raattaman osalta huolehtia jätevedenpuhdistamoille johdetun jäteveden puhdistamisesta asetettujen lupaehtojen mukaisesti. Vesihuoltolaitosten tehtävänä on myös ylläpitää ja rakentaa vesihuoltoverkostoaan.

Vesihuoltolaissa on vaatimukset seuraavien vesihuoltolaitoksen tietojen sähköiseen muotoon saattamisesta:

- kartat laitosten toiminta-alueista ja verkostoista sekä kunnan taajamista on oltava yleisesti saatavilla tietoverkoissa 31.12.2016 mennessä. Verkostojen sijainti kartat ovat vesihuoltolaitoksen vastuulla ja muut kunnan vastuulla.
- Vesihuoltolaitoksen tulee julkistaa tietoverkossa tilinpäätöstiedot, toimintakertomus, vesihuollon toimitusehdot ja hinnoitteluperusteet

Vesihuoltolaitosten ajantasaiset ja ylläpidettävät yhteystiedot löytyvät kunnan internetsivuilta osoitteesta <http://www.kittila.fi/vesi-ja-viemari>

2.1.1 Kittilän kirkonkylän vesihuolto

2.1.1.1 Vedenottamot

Kittilän Vesihuolto-osuuskunta toimittaa talousvettä Kittilän kirkonkylän alueelle. Vesilaitoksella on kaksi (2) pohjavedenottamo; Aakenus ja Vaaratie. Aakenukselta voidaan ottaa vettä 600 m³/vrk ja Vaaratieltä 800 m³/vrk. Molemmat vedenottamot saneerattiin vuonna 2014. Veden pH:n nostamiseksi on molemmilla vedenottamoilla käytössä kalkkikivialkalointi, joka on helppohoitoinen ja turvallinen alkalointimenetelmä. Kalkkikivialkaloinnin tavoite on pitää talousveden pH tasolla 7 -8. Veden laadun turvaamiseksi molemmille vedenottamoille on asennettu UV-desinfiointilaitteet, sekä verkostoveden desinfioimiseksi kloorin syöttövalmiudet. Lisäksi vedenottamoiden toiminnan turvaamiseksi vedenottamot on varustettu varavoimapistokkeilla, joten pitkäaikaisten sähkökatkosten aikana pumpput saadaan pyörimään aggregaatilla. Veden laatua testataan säännöllisesti Talousveden valvontatutkimusohjelman mukaisesti. Näytteitä otetaan sekä raakavedestä, että verkostoon lähtevästä vedestä. Veden laatu Kittilän Vesihuolto-osuuskunnan vedenjakelualueella on täyttänyt STM:n asetuksessa 461/2000 esitetyt kemialliset ja mikrobiologiset laatuvaatimukset ja – suositukset määritetyiltä osin jokaisen näytteen osalta. Vesinäytteet tutkitaan Ahma Ympäristö Oy:n akkreditoidussa laboratoriossa..

2.1.1.2 Vesijohtoverkosto

Vesijohtoverkko kattaa Kittilän Vesihuolto-osuuskunnan toiminta-alueeseen kuuluvien kirkonkylän kaava-alueiden ja Alakittilän lisäksi:

- Pohjoisessa lentokenttäalueen sekä Kurjennivantien varren
- Idässä Pakatin alueen
- Lännessä Aakenusentien varren n.1km:n matkalla Ylläksen suuntaan lähtien nyk.Teollisuusalueelta. Vesijohtot ovat rakentuneet yksityisinä hankkeina vuosien 1996-2009 aikana ja putket on liitetty erillisellä sopimuksella Kittilän Vesihuolto-osuuskunnan verkostoon.

Yleisesti verkostojen rakentaminen on aloitettu 1960 ja siihen on liitetty nykyisin noin 890 kiinteistöä, mikä kattaa yli 99 % kirkonkylän asukkaista. Vesijohtoa on 62 km, jotka ovat pääosin muovivia. Vuonna 2014 verkostoon pumpattiin vettä keskimäärin 480 m³/vrk. Vuosituhannen vaihteesta lähtien vanhoja rautavesijohtolinjoja on korvattu muovisilla noin kymmenen kilometriä. Saneeraustyön tuloksena on vesijohtoverkoston hukkavesiprosentti saatu laskemaan 4 -8 % tasolle. Vuonna 2002

rakennettiin yhdysvesilinja Kittilän Kirkonkylän ja Levin välille. Erityistilanteissa vettä voidaan johtaa kirkonkylälle myös Levin vesijohtoverkostosta. Kittilän kirkonkylän vesijohtolinjasto on mallinnettu vuonna 2011 FCG Finnish Consulting Group Oy:n toimesta.

2.1.1.3 Jätevesiviemäriverkosto

Jätevesiviemäriverkosto kattaa Kittilän Vesihuolto-osuuskunnan toiminta-alueeseen kuuluvien kirkonkylän kaava-alueiden ja Ala-Kittilän lisäksi:

- Pohjoisessa lentokenttäalueen sekä Kurjennivantien varren
- Idässä Pakatin alueen
- Lännessä Aakenuksentien varren n.0,6km:n matkalla Ylläksen suuntaan Ylläksen suuntaan lähtien nyk.Teollisuusalueelta.. Viemärit ovat rakentuneet yksityisinä hankkeina vuosien 1996-2009 aikana ja putket on liitetty erillisellä sopimuksella Kittilän Vesihuolto-osuuskunnan verkostoon.

Yleisesti jätevesiviemäriverkosto on rakennettu pääasiassa yhtä aikaa vesijohtolinjojen kanssa. Sade- ja sulamisvesiä varten Kittilän kirkonkylällä on erillisiä viemärintiverkostoja, joita ylläpitää Kittilän kunnan lisäksi Lapin Ely-keskus.

Jätevesiviemärilaitokseen on liitetty noin 870 kiinteistöä. Laitoksen toiminta-alueella olevista asukkaista 99 % on viemäriverkoston piirissä. Vanhoja viemäriputkia on uusittu 2000 luvun alkupuolelta lähtien noin kymmenen kilometriä. Puolet saneeraustyöstä on tehty patkäputkisujutusmenetelmällä ja toinen puoli kaivamalla. Viemäriverkostoa on noin 61 km, mistä muoviputkia on 93 % ja betoniputkia 7%. Jätevesipumppaamoita on 18 kpl. Ounasjoen kevättulvat aiheuttavat ongelmia viemärilaitokselle vuosittain. Jokiveden pinnan noustessa, osa ranta-alueilla olevista verkostosta joudutaan sulkemaan niiden jäädessä veden alle.

2.1.1.4 Hulevesiviemäriverkosto

Keskitetty hulevesiviemäriverkosto kattaa asemakaavoitetusta alueesta noin 90 %. Verkoston pituus on noin 16 km, joista muoviputkia on noin 12,5 km (n. 80 %) ja loput 3,5 km betonia. Kantatie 79:n (Valtatie) kuivatukseen liittyvä betonihulevesiverkosto ja sen purkuputket ovat ELY-keskuksen hallinnoimia ja kunnossapidettävää. Muun hulevesiviemäriverkoston omistaa ja kunnossapitää Kittilän kunta. Hulevesipumppaamoita on yksi (1) Kittilän lentokentän kohdalla olevan alikulkukäytävän kohdalla (omistaa Kittilän kunta). Hulevedet puretaan sopivissa kohdissa avo-ojiin, missä vesi johdetaan edelleen Ounasjokeen.

Kirkonkylän alueen hulevesiverkosto on rakentunut pääosin katujen perusrakennustöiden yhteydessä ja katukuivatuksen tarpeisiin. Rakennettu muoviputkiverkosto on monin osin ns. yhdistelmäputkisto (yhd. salaoja- ja hulevesiputki). Verkostoon liittyminen on ratkaistu aina tapauskohtaisesti. Em. perusteiden verkostoon liittymiseen ei ole määritelty mm. liittymismaksuja.

2.1.1.5 Jätevedenpuhdistamo

Kirkonkylän asumajätevedet pumpataan Levin jätevedenpuhdistamolle siirtoviemärrilinjaa pitkin. Kirkonkylällä jätevesien käsittely on lopetettu vuoden 2002 lopussa.

2.1.1.6 Vesihuollon automaatio

Kittilän kirkonkylän vedenottamot ja jätevesien siirtolinjapumppaamot on liitetty automaattiseen kaukovalvontaan jo vuoden 2002 alusta. Vuodesta 2015 lähtien Kirkonkylän alueen vesihuollosta vastaa Kittilän vesihuolto-osuuskunta on siirtynyt omaan erilliseen kaukovalvontajärjestelmään (aikaisemmin yhteistyössä Levin Vesihuolto Oy:n kanssa).

2.1.2 Levin vesihuolto

2.1.2.1 Vedenottamot

Levin vesihuollosta on vastannut 1.1.2003 lähtien Levin Vesihuolto Oy. Vesilaitoksella on tällä hetkellä viisi (5) vedenottamo; Kirakka, Mäkitalo, Loukinen, Vielma-
vuoma ja Porokämpä. Kaikkiin vedenottamoihin on veden hygieenisen laadun turvaamiseksi asennettu UV-desinfiointi. Pääosan vedenhankinnasta tapahtuu Kirakan ja Mäkitalon vedenottamoista, joista on saatavissa runsaasti hyvänlaatuista talousvettä. Muut ottamot ovat lähinnä sesonkiajan käyttöön tarvittavia "säätoivedenottoita".

Kirakkaosan vedenottamo koostuu kahdesta (2) kuilukaivosta, yhdestä (1) lähdekaivosta ja kolmesta (3) siiviläputkikaivosta. Kirakkaosan ottamosta saatavan veden laatu on erinomainen (luokka I, n:o 12261115). Ottamon antoisuus on hyvä ja ottoluvan mukaan po. ottamosta voidaan ottaa 1350 m³/d pohjavettä.

Mäkitalon vedenottamolla on yksi (1) kuilukaivo ja yksi (1) siiviläputkikaivo. Vedenottamo sijaitsee Mäkitalon pohjavesialueella (Luokka I, n:o 12261114). Vedenottokaivoista saatava vesi on laadultaan erittäin hyvää ja ottoluvan mukaan po. ottamosta voidaan ottaa 300 m³/d pohjavettä.

Loukisen vedenottamolla on yksi (1) kuilukaivo. Ottamolta saatava vesi on välttävää ja siksi lähtevää vettä käsitellään kalkkivalkaloinnilla veden happamuuden parantamiseksi. Ottamon tämänhetkinen antoisuus alittaa selvästi lupaehtojen mu-

kaisen 500 m³/vrk. Vielmauoman vedenottamo on kallioporakaivo, jonka suunniteltu vedenottomäärä on alle 250 m³/vrk. Kallioporakaivosta saatava vesi on laadultaan välttävää ja ottamalla vesi käsitellään kalkkikivialkaloinnilla. Porokämpän ottamalla on kaksi (2) siiviläputkikaivoa ja 20 m³ alavesisäiliö. Ottamosta saatava vesi on kohtalaista.

Vielmauoman vedenottamo on kallioporakaivo, jonka suunniteltu vedenottomäärä on alle 250 m³/vrk. Kallioporakaivosta saatava vesi on laadultaan välttävää ja ottamalla vesi käsitellään kalkkikivialkaloinnilla veden happamuuden parantamiseksi.

Porokämpän vedenottamalla on kaksi (2) siiviläputkikaivoa ja 20 m³ alavesisäiliö. Ottamosta saatava vesi on kohtalaista.

Vesilaitoksen kuudes (6) vedenottamo on tarkoitus rakentaa vuoden 2016 aikana Merkkisenkaltioon. Tämä vedenottamo toimii Kirakan vedenottamon lisäkaivona. Ottomäärä on alle 300m³/vrk, tyypiltään siiviläputkikaivo ja vedenlaatu on niin hyvä, että voidaan johtaa käsittelemättömänä verkostoon.

2.1.2.2 Vesijohtoverkosto

Levin Vesihuolto Oy:n vedenjakeluverkosto kattaa pääasiassa Levin asemakaava-alueet. Vesijohtoverkosta on noin 169 km. Vedenjakeluverkostossa olevien kiinteistöjen lukumäärä on noin 2 000 kappaletta ja päävesimittarikohteita on noin 2 300 kappaletta. Vesijohdot ennen vuotta 2003 on rakennettu PVC-muovista (PN4-6) ja uudemmat PEH-muovista (PE80/PN10). 90-luvulla rakennetut PVC-putket ovat osoittautuneet niin vaurioherkiksi ja siten riskitekijöiksi, että niitä on jouduttu korvaamaan etenkin päärunkojen osalta noin 10 km.

Verkostonpainetta säätelee kaksi (2) ylävesisäiliötä joiden tilavuus on yhteensä 1050 m³. Ylävesisäiliön lisäksi paineen tasaamiseksi on rakennettu 13 paineenkorotusasemaa eri painepiireille, joilla varmistetaan hyvä vedenpaineen taso muuttuvien korkeuserojen alueilla.

Verkostoon pumppaus vuonna 2014 oli 390 253 m³/a eli keskimäärin 1 069 m³/d. Sesonkiajan suurin kulutus oli uudenvuodenaattona 31.12.2013 3 020 m³/d. Hiljaisena aikana vedenkulutus on noin 400 m³/d.

Vesijohtoverkoston kehittämisen painopiste on vedenhankinnan tehostaminen nykyisten vedenottamoiden lähialueilla sekä vedenjakelun varmistus vedenottamoilta kuluttajille. Koko vedenhankinnan ja jakelun osa-alueilla parannetaan toimitusvarmuutta sekä turvallisuutta. Yksi tärkeä turvallisuutta lisäävä seikka on pohjaveden suojelelusuunnitelmat, joita on tarkoitus toteuttaa lähivuosina.

2.1.2.3 Viemäriverkosto

Keskitetty jätevesiviemäriverkosto kattaa pääasiassa Levin asemakaava-alueet. Jätevesiviemäriverkosto on muoviputkea ja sen yhteispituus on noin 144 km. Jätevesikaivot ovat pääasiassa muovia lukuun ottamatta vanhaa Sirkan kyläaluetta, joka on toteutettu aikoinaan betonikaivoilla. Osittain betonikaivoja on korjattu sisään asennettavilla muovisilla saneerauskaivoilla. Jätevesipumppaamoita on 28 kpl, joista 23 on pienempiä asutusaluekohtaisia pumppaamoja ja 5 suurempia koko Levin aluetta palvelevia runkolinjapumppaamoja.

Jätevedenpuhdistamolle pumpattu jätevesimäärä vuonna 2014 oli 596 793 m³, josta Levin osuus oli 390 428 m³. Päivittäinen kuormitusvaihtelu oli karkeasti seuraava: kuiva kesäpäivä 1 300 m³/d ja tulva-aika 4 500 m³/d.

Viemäriverkостossa aiempina vuosina ongelmia aiheuttaneet, ennen vuotta 2003 rakennetut tulva-alueen vietto- ja paineviemäriputket sekä jätevesipumppaamot on pääosin saneerattu ja kaikki jätevesi voidaan siirtää käsiteltäväksi puhdistamolle. Toki sulamisajan vuotovesiongelmiä on vieläkin, mutta viemäriohituksia tai pääpumppaamoiden sulkemisia ei jouduta enää tekemään. Järjestelmällistä saneerausohjelmaa jatketaan vielä niin, että kaikki siirtolinjan pumppaamot ja riskialttiit putkiosuudet saadaan uusittua turvallisiksi ja ympäristöystävällisiksi.

2.1.2.4 Hulevesiverkosto

Rakennettu hulevesiverkosto sijaitsee sekä Levikeskuksen että Akanrovan alueilla. Levikeskus käsittää Levin ydinkeskustan sekä loppuvuodesta 2015 valmistuneen Ylä-Levin alueen. Hulevesiviemäreitä on yhteensä noin 7 kilometriä ja hulevesiverkosto on rakennettu muoviputkista. Kaivot ovat joko pääosin muovikaivoja, betonikaivojakin on riippuen kaivon koosta ja käyttöpaikasta. Keskustassa hulevedet puretaan Korsajokeen (Höperöoja) ja Akanrovan hulevedet maaston kautta Levijärveen. Hulevesiverkoston laajentaminen keskustan sekä Akanrovan ulkopuolisille alueille ei ole lähivuosina tarpeen.

2.1.2.5 Jätevedenpuhdistamo

Levin jätevedet puhdistetaan keskitetysti Levin Vesihuolto Oy:n omistamalla Levin jätevedenpuhdistamolla. Jätevedenpuhdistamon prosessi on biologiskemiallinen aktiivilietelaitos. Jätevedenpuhdistamoa on laajettu vuosina 2007 – 2008 rakentamalla esiselkeytys ja kemiallinen jälkiflotaatio UV-desinfiointilla. Vuosina 2009 – 2010 rakennettiin toinen biologinen linja ja uusittiin lietteenkuivaus. Vuonna 2014 valmistui kuivatun lietteen jälkikäsitteilyä varten aumakompostointilaitos.

Puhdistamon mitoitukskuormitus vastaa kevättalven ja syksyn sesonkiviikkojen aikaista kuormitustilannetta, jota esiintyy 15–20 viikon ajan vuosittain eli noin kolmasosan vuodesta. Puhdistamon tulee tänä aikana toimia täysin lupamääräysten mukaisesti ilman häiriöitä. Huippupäivien maksimiarvot vastaavat yksittäisten juhlapyhien ja tapahtumien aikaisia tilanteita, jotka ovat kestoltaan 1–4 päivää. Puhdistamoon on rakennettu kapasiteettia, jotta myös nämä lyhytaikaiset kuormitushuiput voidaan käsitellä ilman häiriöitä.

Levin puhdistamon mitoitukskuormitus vuodelle 2015 on alla olevan taulukon mukainen.

Pysyvä asutus	3 850 as	
Majoituskapasiteetti	28 000 henk.	
Asukasvastineluku	14 300 as.yks	
Virtaama		
Q _{d,min.}	1 000 m ³ /d	
Q _{d,kesk.}	2 200 m ³ /d	
Q _{d,max.}	3 500 m ³ /d	
q _{kesk.}	92 m ³ /h	
q _{mit}	130 m ³ /h	36 l/s
q _{max}	200 m ³ /h	56 l/s
	mitoitusarvo	maksimiarvo
	<u>sesonkiviikko</u>	<u>huippupäivä</u>
BOD _{7ATU}	1 000 kg/d	1 600 kg/d
Kokonaisfosfori	30 kg/d	50 kg/d
Kokonaistyyppi	200 kg/d	450 kg/d
Ammoniumtyppi	120 kg/d	360 kg/d
Kiintoaine	1 200 kg/d	2 000 kg/d

Lähde: Ympäristölupapäätös 92/07/2Nro Psy Dnro-2006-y-138, 9.10.2017

Myös Kittilän kirkonkylän jätevedet johdetaan Levin jätevedenpuhdistamolle v. 2002 valmistunutta siirtoviemäriinjaa pitkin.

Levin jätevedenpuhdistusprosessi koostuu kymmenestä (10) vaiheesta:

- 1) Välppäys
- 2) Hiekanerotus
- 3) Kemikaalinsyöttö
- 4) Esiselkeytys
- 5) Ilmastettu tasausallas
- 6) Ilmastus
- 7) Väliselkeytys
- 8) Kemikaalin syöttö
- 9) Flotaatioselkeytys

10) UV-desinfiointi

Lietteenkäsittely koostuu neljästä (4) vaiheesta:

- 1) Ylijäämälietteen erottaminen prosessissa ja sakokaivolietteen vastaanotto esikäsittelyineen
- 2) Lietteen sakeutus
- 3) Lietteen kuivaus kahdella ruuvikuivaimella
- 4) Kuivatun lietteen käsittely aumakompostointilaitoksessa

Käsitellyt jätevedet johdetaan purkuputkea pitkin Ounasjokeen. Jätevedenpuhdistamolla on Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston 9.10.2007 Levin Vesihuolto Oy:lle myöntämä, toistaiseksi voimassa oleva lupa Levin jätevedenpuhdistamolla käsiteltävien Kittilän kirkonkylän ja Levin alueen jätevesien johtamiseen Ounasjokeen.

Pohjois-Suomen ympäristölupaviraston lupapäätöksen mukaan päästötarkkailu puhdistamolla on määrätty tehtäväksi kerran kuukaudessa vuorokauden kokoomänäytteinä tulevasta ja lähtevästä vedestä. Vaikutustarkkailun seurantanäytteet Ounasjoesta on määrätty otettavaksi kolme (3) kertaa vuodessa; helmi-, huhti- ja heinäkuussa.

Jätevedenpuhdistamon lupaehdot ovat 1.1.2010 lähtien seuraavat:

- $BOD_{7/ATU} < 16 \text{ mg / l } O_2$ ja puhdistusteho vähintään 92 %.
- Kokonaisfosfori enintään $0,7 \text{ mg / l } P$ ja puhdistusteho vähintään 92 %.
- Kiintoaine enintään 35 mg / l .
- COD_{CR} enintään 125 mg / l .

Puhdistamolle tuotiin vuoden 2011 aikana sako- ja umpikaivolietettä noin 4 150 tonnia.

Puhdistamon saneerauksen jälkeen suoraa ohijuoksuista jätevedenpuhdistamolta ei tapahdu. Kun jäteveden määrä ylittää $220 \text{ m}^3/\text{h}$, ohjautuu ylimenevä osuus biologisen käsittelyn jälkeen flotaatioselkeytyksen ohi, jolloin vesi on jo lupaehdot täyttävää. Tämä voidaan todentaa mittauksin vanhasta lähtevästä paikasta, mikäli tällaisiin poikkeustilanteisiin joudutaan. Huippuvirtaamien aikaan ($>270 \text{ m}^3/\text{h}$) ylimenevä osuus ohjataan esiselkeytyksen jälkeen ylivuotokourun kautta desinfiointikanavaan eli silloinkin prosessista "leikattu" osuus kulkee välppäys-hiekanerotuskemikalointi-esiselkeytyksen-UV-desinfiointi - linjan läpi. Edellä mainitut huippuvirtaamat tarkoittavat lähinnä tulva-ajan huipputunteja, jolloin puhdistukseen tuleva vesi on pääosin melko puhdasta sulamisvettä. Poikkeustilanteiden viemäriohitusten pe-

riaate on siis, että ohituksia ei tehdä verkostolla, vaan kaikki vesi pumpataan puhdistuskäsittelyyn ja aina saavutetaan sellainen puhdistustulos, joka voidaan todentaa mittauksin sekä laadullisesti että määrällisesti.

2.1.2.6 Vesihuollon automaatio

Levin Vesihuolto Oy:llä on kattava Syspoint Oy:n toimittama kaukokäyttö- ja valvontajärjestelmä, joka kattaa jätevedenpuhdistamon koko prosessin ja runkolinjan jätevesipumppaamot sekä talousvesiverkostossa kaikki vedenottamot, ylävesisäiliöt ja paineenkorotusasemat. Pienillä alueellisilla jätevesipumppaamoilla on kevyt GSM-kaukovalvonta, jonka kautta saadaan tieto mahdollisista häiriöistä käymättä pumppaamalla.

2.1.3 Haja-asutusalueiden vesihuolto

2.1.3.1 Talousvesi

Haja-asutusalueilla (kylillä) taloudet ottavat vetensä joko keskitetysti vesiosuuskuntien ja -yhtymien (yhteensä 11 kpl) ylläpitämistä vesilaitoksista tai omista kaivoistaan. Vesilähteet ovat kuilu- ja porakaivoja tai lähteitä. Vesilaitosten toimittama vesi on pääosin hyvälaatuista pohjavettä ja laatupuutteena esiintyy lähinnä alhainen pH-arvo, mitä säädetään kalkkikivialkaloinnilla. Pienimpien vesiyhtymien ja yksittäisten talouksien veden laatutietoja ei ole saatavissa.

2.1.3.2 Jätevesi

Valtioneuvoston asetuksen "talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla" mukaan haja-asutusalueilla olevilla kiinteistöillä on oltava viimeistään 15.3.2018 mennessä jätevedenpuhdistusjärjestelmä, joka kattaa asetuksen mukaiset minimipuhdistustarpeet jätevedelle.

Tällä hetkellä arviolta noin 15 prosentilla kiinteistöistä on käytössä uuden asetuksen mukainen jätevedenpuhdistusjärjestelmä. Yleisin haja-asutusalueella oleva jäteveden käsittelymenetelmä on 2-3-osastoinen sakokaivo ja maahan imeytys.

2.1.3.3 Vesihuoltolaitoksille osoitettu kunnan tuki

Kittilän kunta on vuosien saatossa tukenut sivukylien vesihuoltolaitoksia lähinnä pienin toiminta-avustuksin. Viime vuosina kunta on osoittanut tukensa sivukylien vesihuoltolaitoksille pääosin "vesihuoltolaitosten asiantuntija-apuprojektin" kautta. Projekti on alkanut v.2013 ja päättyy sen alkamispäätöksen mukaan v.2016. Projektia hallinnoi Levin Vesihuolto Oy. Projektin tarkoituksena on tarjota keskitetysti vesihuollon asiantuntijapalveluita sivukylien vesihuoltolaitoksille. Kunnan tuki avus-

tusluonteinen. Kunnan avustuksen maksamisen edellytyksenä on, että vesihuolto-laitokset sitoutuvat osaltaan maksamaan puolet tarvitsemiensa asiantuntijapalveluiden kustannuksista. Projektin kautta avustettavaan asiantuntija-apuun voidaan sisällyttää mm. laitosten hinnoittelun tarkistamiset ja yhteneväisten runkoasiakirjojen laadinnan, kunnossa- ja ylläpito-organisaatioselvitykset, verkostokartan päivittämiset sähköiseen muotoon (uuden vesihuoltolain vaatimus) sekä mahdolliset hankeselvitykset kylien vesihuoltohankkeista.

2.1.3.4 Alueellinen yhteistyö

Yhteistyötä haja-asutusalueilla ei juuri ole pitkien välimatkojen vuoksi.

2.2 Pohjavesivarat

Lapin ELY-keskus vastaa pohjavesialueiden kartoituksesta ja luokituksesta sekä pohjavesialuetiedon ylläpidosta. Lapin ELY-keskus on tehnyt syksyllä 2013 pohjavesialueselvityksen yhdessä Kittilän kunnan kanssa. Tutkimuksia tehtiin seitsemällä pohjavesialueella. Lapin ELY-keskus on sittemmin jatkanut ja jatkaa edelleen pohjavesialueiden luokitusten tarkistamista tutkimuksin ja karttatarkasteluin. Työn tärkeimpänä tavoitteena on aiemmin III-luokkaan luokiteltujen pohjavesialueiden tarkastelu. Tarpeelliset alueet nostetaan ylempään luokkaan ja tarpeettomat poistetaan luokituksesta kokonaan.

Jo tehtyjen tutkimusten ja selvitysten perusteella Lapin ELY-keskus on tehnyt seuraavia muutoksia ja tarkennuksia Kittilän kunnan pohjavesialueiden luokituksiin:

Luokasta III (muu pohjavesialue) nostettu luokkaan II (vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue):

- Ahvenjärven pohjavesialue
- Jauhojärven pohjavesialue
- Ahvenkankaan A, B ja C pohjavesialueet. Samalla nämä kolme yhdistyvät yhdeksi pohjavesialueeksi "Ahvenkangas"
- Härkimännikön pohjavesialue

Poistettu pohjavesialueluokituksesta:

- Puljun pohjavesialue
- Soretiapuljun pohjavesialue

Tarkennettu:

Kaukosessa sijaitsevan Matotievojen pohjavesialueen (12261204) luokitus nostettu vedenhankintaa varten tärkeäksi (luokka I)

- Sirkassa (Pöntsön sora-alue) sijaitsevan Kulkujoen pohjavesialueen (12261152) luokitus nostettu vedenhankintaan soveltuvaksi pohjavesialueeksi (luokka II)

- Alakylässä sijaitsevan Palotievojen pohjavesialueen (12261234) luokitus nostettu vedenhankintaan soveltuvaksi pohjavesialueeksi (luokka II)

Kyseiset pohjavesialueet on aiemmin luokiteltu III luokan (Muu) pohjavesialueiksi. Luokituksen muutokset saattavat aiheuttaa rajoituksia alueiden maankäyttöön tiukempien ympäristönsuojeluvaatimusten johdosta (esim. rakentaminen ja maa-ainesten ottamistoiminta).

Tällä hetkellä Kittilän kunnan alueella on 17 kpl Lapin ELY-keskuksen luokkaan I (vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi luokittelemaa esiintymää), 36 kpl luokkaan II, (vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue) sekä 132 kpl luokkaan III, (muu pohjavesialue) luokiteltua pohjavesiesiintymää. Tiedot pohjavesialueista löytyy osoitteesta: www.ymparisto.fi / Vesi /Vesien suojelu / Pohjaveden suojelu / Pohjavesialueet - Lappi.

Pohjavettä vaarantavia tekijöitä ovat asutus ihmistoimintoihin, maatalous, teollisuus, maa-ainesten otto, vanhat kaatopaikat ja vaarallisten aineiden kuljetukset.

Geologian tutkimuskeskus (GTK) toteuttaa v.2016 – 2019 EAKR-tuella hanketta, jossa tutkitaan pohjavesien suojelun ja kiviaineshuollon yhteensovittamista Lapissa (ns. Lapin POSKI 2-hanke). Kittilän kunta on myös osallinen hankkeessa. GTK tekee hankkeeseen valituille pohjavesialueille maastotarkastuksia ja maatulkuotuksia, joilla selvitetään ja tarkastetaan maa-aineksen laatua ja levinneisyyttä sekä pohjavedenpinnan tasoa alueella. Tutkimusten perusteella tehdään maaperäkairauksia ja niiden yhteydessä pohjavesiputkien asennuksia sekä pohjaveden laadun ja määrän tutkimuksia. Näiden tutkimusten sekä luonto- ja maisemainventoinnin perusteella tutkimusalueille esitetään käyttösuosituksia ja mahdollisesti pohjavesialueluokituksen ja -rajausten muutoksia.

2.3 Kunnan vesihuollon strategia

Kunnan vesihuollon kehittämisen strategia määräytyy yleistasolla v.2016 laadittavaksi esitetyn kuntastrategian (kunnan TA 2016 tavoite) ja siinä asetettujen tavoitteiden kautta. Vesihuollon kehittämisen yleiset tavoitteet tulee tukea kuntastrategiaa ja päinvastoin.

Lähtökohtaisesti kunnan alueella järjestetty vesihuolto tulee olla asiansa tuntevien sekä vesihuoltoverkostonsa ylläpitoon koulutetun työvoiman käsissä ja laitoksilla tulee olla toimintaansa nähden riittävät resurssit ja varautumisjärjestelmät niin vedenhankinnassa kuin muussakin toiminnassaan. Pienten laitosten on kehitettävä yhteistyötään keskenään sekä alueen isompien ammattimaisesti johdettujen ja hoidettujen laitosten kanssa hoitaakseen laitostaan kustannustehokkaasti ja voimassa olevien lakien ja vaatimusten mukaisesti. Ei ole laitosten tai kunnankaan etu, että kukin toimija yrittää itsepuolustusmaisesti toimia omillaan kun yhteistyön kautta laitoskin voisi kehittää itseään ja välttää turhia päällekkäisiä hankintoja (mm. palveluiden ostot, tarvikkeet, yms.). Kunnan alueensa vesihuoltolaitoksille antama mahdollinen apu tulee tukea em. strategiaa.

Kunnan vesihuollon kehittämisstrategia tukee lähtökohtaisesti nykyisten vesihuoltolaitosten tai vesiosuuskuntien laajentamista kuin uusien vesihuoltolaitosten perustamista. Näin vesihuolto saadaan järjestettyä kustannustehokkaammin sekä koulutetulla ja ammattitaitoisella työvoimalla.

2.4 Vesihuollon kehittämistoimenpiteet

2.4.1 Vuonna 2013 nähtävillä olleessa suunnitelmassa esitetyt toimenpiteet

Tammikuussa 2013 nähtävillä olleessa vesihuollon kehittämissuunnitelmassa oli esitetty taulukon 1 mukaiset vesihuollon rakentamiseen liittyvät toimenpiteet (toteutettu tai ei toteutettu). Lisäksi taulukossa 2 on esitetty muut v.2013 kirjatut kehitystoimenpiteet.

Taulukko 1. Tammikuussa 2013 nähtävillä olleessa vesihuollon kehittämissuunnitelmassa esitetyt rakentamiseen liittyvät kehitystoimenpiteet ja niiden toteutumisen

2013 nähtävillä olleessa vesihuollon kehityssuunnitelmassa esitetyt rakentamiseen liittyvät kehitystoimenpiteet ja aikataulukus	Toteutettu / ei toteutettu
Muoniontien suunnan ja Levin teollisuusalueen vesihuolto (huom. lisävedenhankinta Leville on huomioitu linjan rakentamisessa. Lisärakentamisella toteutettavissa tätä linjaa pitkin) Levin Vesihuolto Oy 2013 - 2020	Toteutettu 2013-2014 (ei kuitenkaan lisävedenhankintana)
Levin talousvedenhankinnan varmistaminen tehostamalla vedenhankintaa nykyisillä vedenottamoilla / uudet vedenottamot Levin Vesihuolto Oy 2013 - 2016	Toteutettu osittain (Merkin sen kaltio työn alla 2016)
Raattama-Ylikyrön vesihuolto / uusi vedenottamo Kyrön Vesihuolto Oy 2013 - 2014	Suunniteltu, ei toteutettu
Kaukosen vesihuolto / uusi vedenottamo Kaukosen vesihuolto osuuskunta 2013 - 2014	Suunniteltu, ei toteutettu
Kiistalan vesihuolto / tarveselvitys Kittilän kunta	Ei toteutettu
Tepaston vedenottamo / vedenkäsittely Tepaston vesiosuuskunta 2013 - 2014	Ei toteutettu
Väliautton vedenottamo Kittilän vesihuolto osuuskunta 2013 - 2015	Ei toteutettu
Sirkan ja Könkään yhdysvesijohdot Vesihuoltolaitokset 2014 - 2018	Yleissuunn.tehty, ei toteutettu
Kelontekemän vesihuolto Kelontekemän vesihuolto-osuuskunta 2013 - 2014	Hankesuunn.tehty, Ei toteutunut
Könkään vesihuolto + uusi vedenottamo Vesihuoltolaitokset 2013-2015	Yleissuunn.tehty, ei toteutettu
Harrisaajon vesihuolto Kyrön Vesihuolto Oy 2014-2014	Ei toteutettu

Taulukko 2. Tammikuussa 2013 nähtävillä olleessa kehityssuunnitelmassa esitetyt muut kehitystoimenpiteet ja niiden toteutuminen.

<i>2013 nähtävillä olleessa vesihuollon kehityssuunnitelmassa esitetyt muut kehitystoimenpiteet ja aikataulukus</i>	<i>Toteutettu / ei toteutettu</i>
<i>Toiminta-alueella sijaitsevien liittymättömien kiinteistöjen liittäminen verkostoihin Kittilän kunta, vesihuoltolaitokset 2013-2016</i>	<i>Toteutettu osin</i>
<i>Toiminta-alueiden päivitys Kittilän kunta 2013</i>	<i>Toteutus kesken</i>
<i>Valmiussuunnitelman päivitys Kittilän kunta 2013</i>	<i>Ei toteutettu</i>
<i>Varautumissuunnitelman laadinta Kittilän kunta, vesihuoltolaitokset 2013</i>	<i>Toteutunut osin (isot laitokset)</i>
<i>Kiinteistökohtaiseen vesihuoltoon liittyvän asiantuntijarekisterin laatiminen Kittilän kunta, vesihuoltolaitokset 2013 - 2014</i>	<i>Ei toteutettu</i>
<i>Kallon ja Raattaman jv-puhdistamoiden käyttö- ja hoito-ohjeiden laatiminen Vesihuoltolaitokset 2013</i>	<i>Ei toteutettu</i>
<i>Pienten vesihuoltolaitosten yhteistyön kehittäminen Kittilän kunnan, Lapin ELY-keskuksen ja alueen suurimpien vesihuoltolaitosten kanssa Kittilän kunta, vesihuoltolaitokset 2013 - 2015</i>	<i>Toteutettu osin</i>
<i>Pohjavesialueiden rajausten ja luokituksen tarkistaminen Kittilän kunta, Lapin ELY-keskus 2013 - 2014</i>	<i>Toteutettu, jatkuu edelleen</i>
<i>Desinfiointivalmiuden toteuttaminen (syöttövalmiuksien suunnittelu ja kemikaalin toimitussopimukset) Kittilän kunta, vesihuoltolaitokset 2013 - 2014</i>	<i>Toteutettu osin</i>
<i>Tilapäiseen vedenjakeluun varautuminen Kittilän kunta, vesihuoltolaitokset 2013 - 2014</i>	<i>Ei toteutettu</i>
<i>Sammutusvedenhankintasuunnitelma Kittilän kunta, pelastuslaitos, vesihuoltolaitokset 2013</i>	<i>Ei toteutettu</i>
<i>Valvontatutkimusohjelman päivitys vesihuoltolaitokset, viranomaiset 2013</i>	<i>Toteutettu</i>
<i>Varautuminen haja-asutusalueiden jätevesijärjestelmien neuvontatarpeen lisääntymiseen Kittilän kunta 2013 - 2016</i>	<i>Ei toteutettu</i>
<i>Haja-asutusalueiden ratkaisut lain vaatimalle tasolle Kiinteistönomistajat 2013 - 2016</i>	<i>Ei toteutettu, lain muk. aikataulua jatkettu v.2018 saakka</i>

2.4.2 Päivitetyt vesihuollon kehittämistoimenpiteet (v.2015 >)

Taulukkoon 3 ja 4 on esitetty ajantasaiset (v.2015 >) kunnan alueen vesihuollon merkittävimmät rakentamis- ja muut kehitystarpeet aikataulusuunnitelmien mukaisesti.

Taulukko 3. Vesihuollon kehittämissuunnitelmassa 2015 esitetyt rakentamiseen liittyvät merkittävimmät ajantasaiset kehitystoimenpiteet ja niiden aikataulutus

2015 vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaiset rakentamiseen liittyvät kehitystoimenpiteet ja niistä vastaavat tahot	Aikataulutus
Levin teollisuusalueen vesihuolto (vesi- ja viemäriverkosto); Levin Vesihuolto Oy, Kittilän kunta (kaavoituksen osalta)	2015 - 2017
Levin talousvedenhankinnan varmistaminen tehostamalla vedenhankintaa nykyisillä vedenottamoilla / uudet mahdolliset vedenottamot; Levin Vesihuolto Oy	2016-2020
Könkään läntisen vesiosuuskunnan vedenottamon veden riittävyyden varmistaminen; Könkään läntinen vesiosuuskunta	2016-2017
Könkään kylän vesihuolto, vaihe 1, länsipuoli (vesi- ja viemäri); Könkään läntinen vesiosuuskunta	2016-2018
Könkään kylän vesihuolto, vaihe 2, itäpuoli (vesi- ja viemäri); Könkään läntinen vesiosuuskunta	2018-2020
Yhdysvesijohto ja - viemäri Akanrova - Köngäs; Levin Vesihuolto Oy	2016-2018
Em. mahdollinen hankesuunnittelu ja sen koordinointi; Kittilän kunta yhteistyössä ym. vesih.laitosten kanssa	2016-2020
Raattama-Ylikyrön alueen vesihuolto / uusi vedenottamo ja jätevedenpuhdistamon saneeraus; Kyrön Vesihuolto Oy	2016-2020
Harrisajon alueen vesihuolto; Kyrön Vesihuolto Oy	2016-2020
Kittilän kirkonkylä Väliautton vedenottamo; Kittilän vesihuolto-osuuskunta	2016-2020
Aakenuksentien varren vesihuolto; Kittilän vesihuolto-osuuskunta, Kittilän kunta	2016-2018

Taulukko 4. Vesihuollon kehittämissuunnitelmassa 2015 esitetyt ajantasaiset muut kehitystoimenpiteet ja niiden aikataulutus

2015 vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaiset muut kehitystoimenpiteet ja niistä vastaavat tahot	Aikataulutus
Toiminta-alueella sijaitsevien liittymättömien kiinteistöjen liittäminen verkostoihin; Vesihuoltolaitokset, Kittilän kunta	2016-2018
Kunnan sivukylien pienten vesihuoltolaitosten toiminta-alue määritysten tarpeellisuuden tarkistaminen vesihuoltolain sekä kylien kehittymisen näkökulmasta; Kittilän kunta, pienet vesihuoltolaitokset	2016-2020
Toiminta-alueiden päivitys; Vesihuoltolaitokset, Kittilän kunta	tarpeen niin vaatiessa
Toiminta-alueiden laajempi tarkastelu; Kittilän kunta	2020
Kunnan vesihuollon valmiussuunnitelman päivitys; Kittilän kunta	2016
Varautumissuunnitelman laadinta; Kittilän kunta, vesihuoltolaitokset	2016
Kiinteistökohtaiseen vesihuoltoon liittyvän asiantuntijarekisterin laatiminen; Kittilän kunta, vesihuoltolaitokset	2016-2018
Kallon ja Raattaman jv-puhdistamoiden käyttö- ja hoito-ohjeiden laatiminen; Vesihuoltolaitokset	2016
Pienten vesihuoltolaitosten yhteistyön kehittäminen Kittilän kunnan, Lapin ELY-keskuksen ja alueen suurimpien vesihuoltolaitosten kanssa; Kittilän kunta, vesihuoltolaitokset	2016-2020
Pohjavesialueiden rajausten ja luokituksen tarkistaminen; Kittilän kunta, Lapin ELY-keskus (sekä GTK)	2016-2019
Desinfiointivalmiuden toteuttaminen (syöttövalmiuksien suunnittelu ja kemikaalin toimitussopimukset) Kittilän kunta, vesihuoltolaitokset	2016
Tilapäiseen vedenjakeluun varautuminen; Kittilän kunta, vesihuoltolaitokset	2016
Sammutusvedenhankintasuunnitelman päivitys; Kittilän kunta, pelastuslaitos, vesihuoltolaitokset	2016
Valvontatutkimusohjelman päivitys vesihuoltolaitokset, viranomaiset	2016
Varautuminen haja-asutusalueiden jätevesijärjestelmien neuvontatarpeen lisääntymiseen; Kittilän kunta	2016-2018
Haja-asutusalueiden ratkaisut lain vaatimalle tasolle; Kiinteistönomistajat, Kittilän kunta	2018

2.4.3 Kunnan alueen vesihuollon kehittämisen kärkihankkeet 2016-2020

Vesihuollon kehittämissuunnitelmassa on nostettu esiin seuraavat kunnan vesihuollon tärkeimmät hankkeet (kärkihankkeet):

- Könkään kylän vesihuolto
 - yhdysvesijohto ja -viemäri välillä Akanrova – Köngäs 2016-2018
 - vesi- ja viemäriverkoston rakentaminen koko kylän kattavana (länsipuoli viimeistään 2016-2018 ja itäpuoli viimeistään 2018-2020)
- Kaukosen vesihuolto
 - Matotievan uusi vedenottamo
- Levin talousvedenhankinnan varmistaminen/uudet vedenottamot
 - Merkkisen ottamo
 - Kirakan päävesijohto osa 2
 - Kirakan vedenottamoalueen saneeraus
- Raattama-Ylikyrön alueen vesihuolto
 - uusi vedenottamo
 - jätevedenpuhdistamon saneeraus
- Kittilän kirkonkylän alueen vesihuolto
 - Aakenuksentien varren vesihuolto

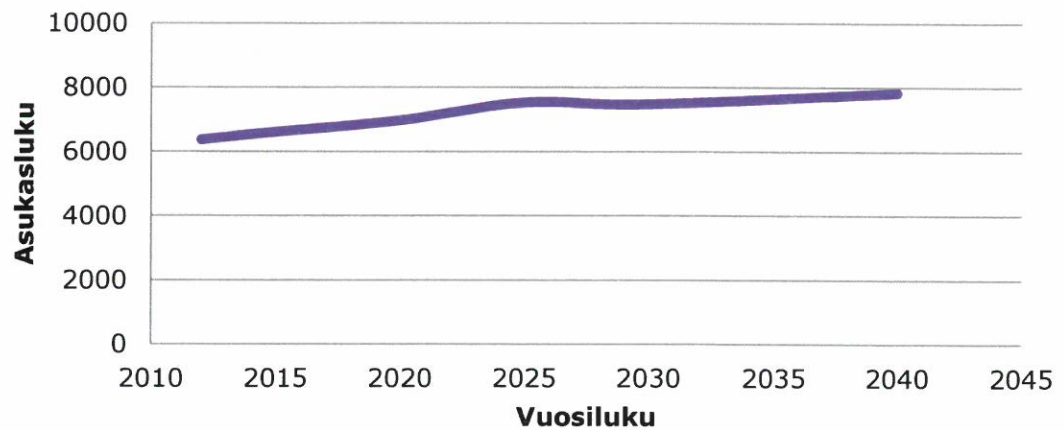
Etenkin Könkään kylän kokonaisvaltaisen vesihuollon toteuttamisen eteenpäin vienti vaatii aktiivista osallistumista Könkään läntiseltä vesiosuuskunnalta, Levin Vesihuolto Oy:ltä ja Kittilän kunnalta. Hankkeen koko ja kustannukset (n.1M€) huomioon ottaen, edetäkseen hanke vaatii ulkopuolisen rahoituksen (esim. maaseudun keh.rahasto tmv.).

Kittilän kunnan kaavatilanne on nähtävissä Kittilän kunnan internetsivuilla osoitteessa www.kittila.fi

2.5 Väestömäärä, työpaikat ja ennusteet vuoteen 2020 asti

Tilastokeskuksen mukaan Kittilän kunnan väkiluku oli 31.12.2014 6470 asukasta. Vuoden 2015 toukokuun lopussa kunnan väkiluku oli 6433 asukasta. Tilastokeskuksen ennusteen mukaan Kittilän kunnan väkiluku kasvaa jatkossa noin 70 - 80 henkilöllä vuodessa, jolloin väkiluku vuonna 2020 olisi 6969. Kuvassa 1 on esitetty Kittilän kunnan ennustettu väestömäärän kehitys vuosina 2012 - 2040.

Kittilän väestömäärän kehitys 2012-2040

Kuva 1. Kittilän kunnan väestömäärän kehitys vuosina 2012 – 2040 (Tilastokeskus, väestö kunnittain, Helsinki 2013).

Suurin syy Kittilän kunnan väestömäärän kasvuun on ennustettu matkailun ja kaitvosteollisuuden kasvaminen. Esimerkiksi Levillä on vuodepaikkoja tällä hetkellä noin 24 000 ja lukumäärän ennustetaan kasvavan 28 000 vuodepaikkaan kehittämissuunnitelman tavoitevuoteen 2020 tarkasteltuna.

2.6 Tukemisen ja rahoituksen perusteet

2.6.1 Vesihuollon rahoituksen perusteet

Vesihuoltolaitos rahoittaa käyttömenot ja investoinnit liittymis-, perus- ja käyttömaksuilla sekä tarvittaessa lainarahoituksella. Julkisen tuen muotoja ovat mm. valtion varoista myönnettävät avustukset ja mahdollinen kunnan avustus. Em. julkiset tukimahdollisuudet kohdistuvat pääosin pieniin hankkeisiin. Suurempiin investointihankkeisiin julkisen puolen avustus kanavoituu nykyään pääosin vain kansallisen ja EU-hankerahoituksen kautta (kuten maaseudun kehittämisrahasto tmv.).

Lähtökohtaisesti vesihuoltolaitos kustantaa itse verkoston laajennusten rakennussuunnitelmat ja rakentamisen. Periaatteena vesihuollon rakentamisessa on, että vesiyhtiö tai olemassa oleva vesiosuuskunta rakentaa runkolinjat. Kiinteistöt vastaavat talojohtojen ja kiinteistökohtaisten pumppaamojen hankinnoista ja asennuksesta.

2.6.2 Avustukset vesiosuuskunnille

Valtio voi osallistua merkittävien yhdys-, syöttö- tai runkovesijohtojen tai siirtoviemärien rakentamiseen enää käytännössä vain mahdollisten avustusten roolissa.

Valtion vesihuoltoavustusta voi hakea Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta vuoteen 2016 saakka, jonka jälkeen avustusmahdollisuus lakkaa. Valtion vesihuoltoavustuksen edellytyksenä on, että vesihuoltohanke sisältyy kunnan vesihuollon kehittämissuunnitelmaan. Avustuksen kokonaispotti on Lapin tasolla noin 100.000 €/vuosi, joten moneen hankkeeseen vähäinen raha ei riitä / auta.

Jatkossa valtion tason vesihuoltoavustuksia voi hakea mm. Manner-Suomen maa-seudun kehittämisohjelman 2014-2021 kautta, tarkoittaen kylien vesihuoltohankkeita ja Lapin tasolla 1-2 hankkeen vuotuista avustamista.

Valtion tukipolitiikka tukee lähtökohtaisesti nykyisten vesihuoltolaitosten tai vesiosuuskuntien laajentamista kuin uusien vesihuoltolaitosten perustamista, jolloin vesihuolto saadaan järjestettyä kustannustehokkaammin koulutetulla ja ammattitaitoisella työvoimalla.

Lisätietoja internetsivuilta: www.ely-keskus.fi -> Palvelut -> Vesihuoltoavustukset

2.6.3 Avustukset kiinteistön omistajille

Varsinaisia avustuksia jätevesijärjestelmien uusimiseen tai kunnostamiseen ei tällä hetkellä ole saatavissa.

Kittilän kunnan kautta on mahdollista hakea vesikaivoavustusta haja-asutusalueella yleisen vesiverkoston ulkopuolella olevilla asuinkiinteistöille.

Hakemuslomake löytyy Kittilän kunnan internetsivuilta: www.kittila.fi -> Asuminen ja rakentaminen → Vesihuoltoavustukset

ARA – Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus: Kunnan kautta voi hakea kiinteistökohtaista talousjätevesiavustusta (ympärivuotisessa asuinkäytössä oleville asuinrakennuksille vesihuoltolaitoksen toiminta-alueiden ulkopuolella). Avustusta myönnetään sosiaalisen ja taloudellisen tarveharkinnan perusteella (maksimissaan 35 % hyväksyttävistä kustannuksista). Hakuaika ja -menettely ovat valtakunnalliset (hakuaika päättyy yleensä huhtikuun alussa). Hakulomakkeita sekä tarkempia tietoja saa asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskuksen internet-sivuilta osoitteesta www.ara.fi.

Yksittäiset kiinteistön omistajat voivat osittain vähentää verotuksessa kotona teetetyt työn kustannukset. Vähennyksen voi tehdä vain työkuluista, ei tarvikkeista tai matkakuluista. Lisätietoja internetsivulta: www.vero.fi.

2.6.4 Asiantuntija-apua vesiosuuskunnille ja kiinteistönomistajille

Vesiosuuskunnat voivat pyytää asiantuntija-apua kunnan tukemana Levin Vesi- huolto Oy:ltä. "Vesihuoltolaitosten asiantuntija-apu-projekti" on alkanut v.2013 ja päättyy tehtyjen päätösten mukaan v.2016. Projektia hallinnoi Levin Vesi- huolto Oy. Projektin tarkoituksena on vesihuollon asiantuntijapalveluiden tarjoaminen sivuky- lien vesihuoltolaitoksille. Projektin kautta avustettavaan asiantuntija-apuun voi- daan sisällyttää mm. laitosten hinnoittelun tarkistamiset ja yhteneväisten runko- asiakirjojen laadinnan, kunnossa- ja ylläpito-organisaatioselvitykset, verkostokar- tan päivittämiset sähköiseen muotoon (uuden vesihuoltolain vaatimus) sekä mah- dolliset hankeselvitykset kylien vesihuoltohankkeista.

Kunnan avustuksen edellytyksenä on, että vesihuoltolaitokset sitoutuvat osaltaan maksamaan puolet kustannuksista.

Lisäksi Kittilän kunnan rakennusvalvonta ja Lapin ELY -keskus antavat yleistä oh- jausta ja neuvontaa niin vesilaitoksille kuin kiinteistön omistajille jätevesiasioissa sekä jätevesiviemäröinnin ja vesijohtoverkoston toiminnan järjestämiseen.

2.7 Kehittämissuunnitelmaan liittyvät muut suunnitelmat ja selvitykset

Kunnan kaavoituskatsauksessa esitellään tulevia kaavoituskohteita ja asemakaa- vamuutoksia. Vesihuollon suunnittelu ja kehittäminen kytkeytyy kaavoitukseen ja muuhun maankäytön suunnitteluun. Kunta ohjaa asutuksen ja elinkeinoelämän si- joittumista kunnan alueella, mikä vaikuttaa vesijohto- ja viemäriverkoston raken- tamiseen ja laajentamiseen. Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueet ja niiden tulevai- suudessa tapahtuvat laajennukset määräytyvät kaavoituksen perusteella.

Kittilän kunnalla on lakisääteinen valmiussuunnitelma, jossa on käsitelty myös ve- sihuoltoa. Kriisitilanteissa toimitaan kunnan valmiussuunnitelmaan (valmiuslaki 1080/91) sisältyvien vesi- ja viemärilaitosten valmiussuunnitelmien mukaisesti. Ve- sihuoltolaitosten valmiussuunnitelmat ovat olleet lakisääteisiä vuodesta 1994 läh- tien ja niitä tulee päivittää säännöllisesti.

Vesihuoltolaitoksen tulee laatia ja pitää ajan tasalla suunnitelman häiriötilanteisiin varautumisesta sekä ryhtyä suunnitelman perusteella tarvittaviin toimenpiteisiin (vesihuoltolaki 15a §). Laitoksen tulee toimittaa suunnitelman valvontaviranomai- sille, pelastusviranomaiselle ja kunnalle. Suunnitelma häiriötilanteisiin varautumi- sesta tulee vesihuoltolaitoksella olla viimeistään 31.12.2016.

Kunnan terveydensuojeluviranomaisen on yhteistyössä muiden viranomaisten ja laitosten kanssa ennakolta varauduttava erityistilanteiden aiheuttamien terveys- haittojen ehkäisemiseksi, selvittämiseksi ja poistamiseksi tarvittaviin valmius- ja

varotoimenpiteisiin (terveydensuojelulaki 8 § / 763/1994). Tämä voidaan toteuttaa laatimalla erityistilannesuunnitelma, mikä on tarkoitettu kuntien terveydensuojeluviranomaisten ja talousvettä toimittavien laitosten talousveden säännöllisen valvonnan ja erityistilanteisiin varautumisen tueksi. Kyseinen suunnitelma on laadittu 2015 ja toimitettu ainakin Levin Vesihuolto Oy:lle sekä Kittilän Vesihuolto-osuuskunnalle.

Vuonna 2011 voimaan tulleen pelastuslain mukaan sammutusveden hankinta ja toimittaminen (sammutusvesisuunnitelma) on kunnan vastuulla. Käytännössä tämä tarkoittaa luonnonvesilähteiden ja verkostovesimäärävarausten lisäksi palo-postien ja sammutusvesiasemien kunnossapitoa ja huoltoa. Kittilässä suunnitelma on esitetty tehtäväksi / päivitettäväksi vuoden 2016 aikana. Suunnitelma on tarkoitus laatia yhteistyössä kunnan, vesihuoltolaitosten ja viranomaisten kanssa.

Kittilän kunnan alueella vedenhankinta perustuu pitkälti sora- ja hiekkamuodostumista saatavaan pohjaveteen, mutta paikoin hyödynnetään myös moreeni-vaarojen rinteiden juurilla olevia lähdepurkaumia. Alueen kaikki vesilaitokset käyttävät käyttövetenään pohjavettä. Kunnan alueen ajantasaiset pohjavesiesiintymät ja -luokat löytyvät osoitteesta: [www.ymparisto.fi / Vesi / Vesien suojelu / Pohjaveden suojelu / Pohjavesialueet - Lappi](http://www.ymparisto.fi/Vesi/Vesien_suojelu/Pohjaveden_suojelu/Pohjavesialueet-Lappi).

Kunnan kaavatilanne on esitetty Kittilän kunnan kaavoituskatsauksessa. Viimeisin ja päivitetty kaavatilanne löytyy kunnan kotisivuilta osoitteesta <http://www.kittila.fi/kaavoituskatsaus>.

3 VESIHUOLTOLAITOSTEN TOIMINTA-ALUEIDEN ULKOPUOLISET ALUEET

3.1 Haja-asutuksen vesihuollon nykytila

Kittilän kunnassa vesijohtoverkoston ulkopuolella on noin 1 200 asukasta ja viemäriverkoston ulkopuolella noin 1 800 asukasta. Vapaa-ajan asuntojen, joita ei ole liitetty viemäriverkostoon, määrästä ei ole yksityiskohtaista tietoa.

Talousvesi

Kittilän kunnan alueella sijaitsevat pohjavesialueet on esitetty liitteessä nro. 2.

Kaikkien Kittilän kunnan alueella olevien talousvettä toimittavien laitosten vesi täyttää sille asetetut laatuvaatimukset. Pienillä talousvettä toimittavilla laitoksilla ja pienillä vedenottamoilla on ajoittain ollut mikrobiologisten laatuvaatimusten ylityksiä. Kaukosen nykyisen vedenottamon talousvedessä ilmenee tulva-aikana laatuongelmia, minkä vuoksi vesihuoltolaitos antaa tulva-aikoina tarvittaessa talousveden keittokehotuksia.

Kittilän kunnan alueella talousveden yleisimpiä laatuvirheitä ovat korkeat rauta- ja mangaanipitoisuudet, veden happamuus ja mikrobiologinen laatu. Kiinteistökohtaisten kaivojen veden laatuun vaikuttaa maaperän ominaisuuksien lisäksi kaivon sijainti ja rakenteellinen kunto. Mikrobiologiset laatuhäiriöt aiheutuvat suurelta osin puutteellisista kaivorakenteista.

Bensiinin lisäaineet aiheuttavat riskin talousveden käyttökelpoisuudelle tankattaessa mönkijöitä ja moottorikelkkoja kiinteistöjen piha-alueilla. Bensiinin lisäaineet ovat erittäin vesiliukoisia ja jo pieni määrä päästöjä saastuttaa talousvesikaivon. Bensiinin lisäaineilla on alhainen maku- ja hajukynnys.

Yksittäisen talouden talousvesikaivon vedestä suositellaan tehtäväksi pienempi tutkimus kolmen (3) vuoden välein ja laajempi tutkimus kuuden (6) vuoden välein.

Kunnan velvollisuus on järjestää haja-asutusalueelle väliaikainen vedenjakelu valmiustilanteissa, mikä hoidetaan ostopalveluna pelastuslaitoksen vesisäiliöillä. Tarvittaessa palvelu voidaan ostaa yksityiseltä palveluntarjoajalta, jolla on tarvittava vedenkuljetuskalusto. Yhteistyötä naapurikuntien ja vesihuoltolaitosten kesken on jo tällä hetkellä.

Jätevesi

Toiminta-alueiden ulkopuolisilla alueilla viemärointi on hoidettu pääsääntöisesti kiinteistökohtaisin järjestelyin.

Haja-asutusalueen uudistettu jätevesiasetus (209/2011) velvoittaa, että kiinteistöllä on oltava sellainen jätevedenkäsittelyjärjestelmä, jolla voidaan normaalioissa saavuttaa riittävän tehokas puhdistustaso. 26.3.2015 annetulla valtioneuvoston päätöksellä muutettiin ja tarkennettiin jätevesiasetusta mm. järjestelmän toteuttamismääräajan suhteen. Ympäristönsuojelulainmuutos tuli voimaan 9.3.2011 ja uusi jätevesiasetus 15.3.2011 (ks. myös kappale 3.2).

Kunnan tehtävänä on tiedottaa ja neuvoa kiinteistönomistajia jätevesijärjestelmien valintaan liittyvissä kysymyksissä. Asiantuntija-apua kunnasta ei voida antaa, koska kunta toimii myös lupa- ja valvontaviranomaisena. Haja-asutuksen jätevesihuollon valvonta tulee lähivuosina viemään runsaasti ympäristönsuojeluviranomaisen voimavaroja. Jätevesijärjestelmien kunnostukseen liittyvän neuvontatarpeen lisääntymiseen on hyvä varautua tulevina vuosina.

Lietteet

Kiinteistönomistajat vastaavat sako- ja umpikaivojen säännöllisistä tyhjennyksistä. Kiinteistönomistajat tekevät tyhjennyssopimuksen yksityisen palveluntarjoajan kanssa.

Lietemäärä tulee nousemaan moninkertaiseksi, kun kiinteistökohtaisia jätevedenkäsittelyjärjestelmiä tehostetaan ja umpisäiliöiden ja saostuskaivojen tyhjennyksestä huolehditaan nykyistä tarkemmin.

3.2 Valtionneuvoston asetus haja-asutusalueiden jätevesistä

Haja-asutuksen jätevesien käsittelyä koskevat määräykset löytyvät ympäristönsuojelulaista (4.3.2011/196) ja Valtioneuvoston asetuksesta talousjätevesien käsittelystä viemäriverkostojen ulkopuolisilla alueilla (209/2011). Ympäristönsuojelulain (209/2011) nojalla annetun haja-asutusalueiden jätevesiasetuksen mukaan kaikkien kiinteistöjen jätevesienkäsittelyn on oltava jätevesiasetuksen mukaisessa kunnossa 15.3.2018 mennessä. Määräaika muutettiin valtioneuvoston päätöksellä (vnp. 26.3.2015).

Haja-asutuksen jätevesisäädöksissä säilytetään riittävä ympäristönsuojelun taso, joka täyttää esimerkiksi Itämeren suojelukomissio HELCOMin suositukset. Kiinteistöllä on oltava sellainen jätevesien käsittelyjärjestelmä, jolla voidaan normaaliolosuhteissa saavuttaa riittävän tehokas puhdistustaso. Herkästi pilaantuvilla alueilla, kuten rannoilla ja pohjavesialueilla edellytetään tiukempaa puhdistustasoa.

Puhdistusvaatimusten toteuttaminen edellyttää aina kiinteistökohtaista arviointia ja tarvittavat toimenpiteet eivät välttämättä ole isoja ja vaadi mittavia investointeja. Kiinteistöllä on oltava kirjallinen selvitys sen jätevesijärjestelmästä sekä järjestelmän käyttö- ja huolto-ohje. Lainmuutos tuli voimaan 9.3.2011 ja uusi jätevesiasetus 15.3.2011. Uudisrakentamista vaatimukset koskevat heti. Ennen vuotta 2004 rakennetuissa kiinteistöissä vaatimukset tulee täyttää 15.3.2018 mennessä.

Keskeiset muutokset jätevesisäädöksiin ovat seuraavat:

- Käsittelyvaatimusten muutos: nykyinen alempi taso tulee pääsäännöksi ja siitä voidaan kunnan ympäristönsuojelumääräyksillä poiketa ylöspäin.
- Vaatimuksista vapautetaan lain voimaan tullessa 68 vuotta täyttäneet kiinteistön omistajat. Vapautuksen voi saada myös ns. sosiaalisilla perusteilla. Vapautus ei koske uudisrakennuksia eikä vapaa-ajanasuntoja.
- Lain siirtymäaika on pidennetty kahdella (2) vuodella eli 15.3.2018 saakka.

3.3 Verkostojen tarvealueet

Kaikki v. 2004 vesihuollon kehityssuunnitelmassa esitetyt tarvealueet, joita ei ole toteutettu sekä nyt keskusteluissa esille tulleet tarvealueet:

- Könkään vesihuolto / rakennussuunnitelma.
- Levin talousvedenhankinnan varmistaminen / uudet vedenottamot.
- Raattama-Ylikyrön vesihuolto / uusi vedenottamo ja jätevedenpuhdistamon saneeraus.
- Kaukosen vesihuolto / uusi vedenottamo.
- Kittilän kirkonkylä, Aakenuksentien varren vesihuolto

Könkäällä rakentaminen on laajentunut ja tihentynyt niin, että Könkään kyläaluetta on käsiteltävä jo vesihuoltolain mukaisena taajamana sekä harkittava kylän kaavoittamista rakentamisen hallitsemisen turvaamiseksi. Vesihuollon järjestämisen turvaamiseksi on mahdollisessa kaavoituksessa osoitettava johdoille varatut alueet sekä rakennettavaksi tarkoitettut alueet vesihuollon suunnittelemiseksi.

Vesihuoltolain (681/2014) 3 §:n 8 kohdassa *taajamalla* tarkoitetaan aluetta, jolla asuu vähintään 200 asukasta toisiaan lähellä olevissa rakennuksissa. Taajaman voidaan katsoa olevan sellainen alue, missä vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti ja vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävät vesihuollon maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi. Näin ollen esimerkiksi koko Könkään alue on verkoston tarvealue ja se tulisi rajata vesihuoltolaitoksen toimialueeksi.

3.4 Toimenpiteet vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden ulkopuolisilla alueilla

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueiden ulkopuolelle jäävät kiinteistöt sekä ne verkostojen tarvealueiden asukkaat, jotka eivät perusta vesiosuuskuntaa, ovat velvollisia kunnostamaan jätevesihuoltojärjestelmänsä 15.3.2018 mennessä (ks. kappale 3.2). Tämä tarkoittaa usean tuhannen euron investointeja suurimmalla osalla vanhoja kiinteistöjä. Uusilla kiinteistöillä on v. 2004 lähtien rakennusluvassa edellytetty vaatimusten mukaista jätevesijärjestelmää. Seuraavassa on esitetty menettelyvaihtoehtoja vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden ulkopuolella sijaitseville kiinteistöille.

Mahdollisuus hyödyntää olemassa olevia verkostoja

Toiminta-alueen ulkopuoliset kiinteistöt voivat erikseen sopimalla vesihuoltolaitoksen kanssa liittyä vesihuoltoverkostoihin. Kiinteistöiden, jotka sijaitsevat nykyisen verkoston lähietäisyydellä, kannattaa harkita liittymistä keskitettyyn vesihuoltoon. Liittyminen on yleensä kannattavaa vielä 200 metrin etäisyydellä verkostosta,

mutta liittymismahdollisuus tulisi tarkastella tapauskohtaisesti huomioiden maaston korkeusasemat, maaperän laatu ja putkikoot.

Kiinteistöjen yhteinen vesihuolto

Kaksi tai useampi kiinteistö voivat järjestää yhteisen vesihuollon. Kiinteistöjen yhteinen jätevedenkäsittely on järkevää, kun kiinteistöt sijaitsevat riittävän lähellä toisiaan. Ohjeellinen kiinteistöjen välinen maksimietäisyys on 200 metriä silloin, kun rakentaminen ei vaadi erikoisrakenteita (esim. yleisten teiden alituksia tai louhintaa).

Kiinteistöjen yhteisellä pumppaamalla tai jätevedenkäsittelyllä voidaan saavuttaa merkittäviä investointi- ja käyttökustannuksien säästöjä. Kiinteistöjen omistajien tulee tehdä keskenään kirjalliset sopimukset järjestelmien sijoittamisesta ja ylläpidosta. Soveltuva menetelmä valitaan tapauskohtaisesti. Jos kiinteistöt päättävät liittyä yhdessä olemassa olevaan verkostoon, kiinteistönomistajien tulee olla yhteydessä Kittilän kuntaan.

Kiinteistökohtainen vesihuolto / Talousvesi

Oman kaivon veden käyttökelpoisuutta voidaan parantaa poistamalla rautaa, mangaania ja kuparia sekä vähentämällä veden syövyttävyyttä. Neuvoja vanhan kaivon kunnostamiselle saa Kittilän kunnasta, alueen vesihuoltolaitoksilta sekä ympäristöhallinnon internetsivulta: www.ymparisto.fi/kaivot

Kiinteistökohtainen vesihuolto / Jätevesi

Jätevesijärjestelmää tai -menetelmää valitessa on ensimmäiseksi otettava yhteyttä kunnan rakennusvalvontaan. Kiinteistön omistajan tulee hankkia puolueeton ja kokemusta omaava vesihuoltosuunnittelija, joka suunnittelee kiinteistölle tarkoituksenmukaisimman jätevesijärjestelmän ja käsittelymenetelmän. Suunnittelijalta tulee vaatia eri järjestelmävaihtoehtojen esittämistä ja niiden vertailua (investointi- ja käyttökustannukset ja hoito- ja huoltotarve).

Vesihuollon toiminta-alueiden ulkopuolella voidaan käyttää olosuhteista riippuen seuraavia jätevesien käsittelymenetelmiä:

- Maasuodattamo: Jätevesien johtaminen maastoon kolmiosaisen saostuskäivon ja fosforipoistolla tehostetun maasuodatuksen tai vastaavan kautta. Puhdistetut jätevedet johdetaan suodatuksen jälkeen maastoon tai ojaan.
- Maahanimeyttämö: Jätevesien johtaminen maastoon kolmiosaisen saostuskäivon kautta. Jätevesi suotautuu imeyttämön kautta maaperään.
- Laite- eli pienpuhdistamo.
- Kaksoisviemäröinti: harmaiden vesien maasuodatus tai vastaava sekä WC-vesien johtaminen umpikaivoon ja kuljetus vastaanottoasemalle

- harmaiden vesien maasuodatus tai vastaava ja kuivakäymälä ja käymäläjätteen kompostointi.
- Kaikki jätevedet umpisäiliöön (väliaikainen ratkaisu).
- Pohjavesialueet: Pohjavesialueilla, jossa vesihuoltolaitoksen viemäriin liittyminen ei ole mahdollista on jätevedet johdettava tiiviissä jätevesiputkessa käsiteltäväksi pohjavesialueen ulkopuolelle tai käsiteltävä tiiviissä jäteveden käsittelyjärjestelmässä ja puhdistetut jätevedet on johdettava pohjavesialueen ulkopuolelle. Vaihtoehtoisesti jätevedet tulee varastoida umpisäiliöön, josta ne viedään erikseen jätevedenpuhdistamolle. Jätevesien maaperään imeyttäminen vedenhankintaa varten tärkeällä tai vedenhankintaan soveltuvalla pohjavesialueella ei pääsääntöisesti ole mahdollista.

Haja-asutusalueella olevien kiinteistöjen suositellut jätevedenpuhdistusjärjestelmät on koottu taulukkoon 5. Taulukossa on esitetty suuntaa-antava suositus järjestelmän valinnasta, joka on aina tapauskohtainen.

Suomen Ympäristökeskus ylläpitää puhdistamosivustoja, joilla esitellään mm. jätevesien käsittelyvaihtoehdot ja pienpuhdistamolaitteet osoitteessa:

www.ymparisto.fi → Haja-asutuksen jätevedet → SYKE:n puhdistamosivusto.

Taulukko 5. Yhteenvedo jätevedenkäsittelymenetelmistä ja niiden sopivuuksista erilaisille kiinteistöille.

Jätevedenkäsittelymenetelmä /-järjestelmä	Suosittelaa
Liittyminen yleiseen vesihuoltoverkkoon	Yksin tai vesiosuuskuntana; viemäriin sijaitessa kohtuullisen matkan päässä kiinteistöstä
Maasuodattamo kaikille jätevesille	Ensisijainen vaihtoehto jos viemäriin liittyminen on taloudellisesti kannattamatonta
Maahanimeytys kaikille jätevesille	Pohjavesialueiden/rantayleiskaava-alueen ulkopuolella sijaitseville kiinteistöille. Tiivis maaperä ei sovellu imeyttämiseen, selvitettävä soveltuuko maaperä imeytykseen (imeytyskoe)
Laitte- eli pienpuhdistamo kaikille jätevesille	Kiinteistöllä ei ole riittävästi tilaa maahanimeyttämölle tai maasuodattamolle, käytön on oltava säännöllistä, järjestelmän huolto vaatii säännöllistä omaa työpanosta.
Kuivakäymälä ja harmaavesisuodin, maasuodattamo, (pienpuhdistamo, tai umpisäiliö) pesuvesille	Kuivakäymälä, vaihtoehto mm. vapaa-ajanastukseen. Kiinteistöissä, missä kantovesi, kuivakäymälä riittää, ei muuta käsittelyä.
Umpisäiliö vessavesille ja harmaavesisuodin tai maasuodattamo tai maahanimeytys pesuvesille	Umpisäiliön tyhjennuskerrat harvemmat verrattuna pelkkään umpisäiliöön
Umpisäiliö kaikille jätevesille	Kiinteistöltä vain vähän jätevettä (umpisäiliön tyhjennuskerrat), väliaikainen ratkaisu

4 VESIHUOLLON TOIMINTA-ALUEET

4.1 Yleistä

Vesihuoltolaitokset hoitavat toiminta-alueillaan vesihuoltoverkoston ja -laitosten suunnitteluttamisen, huollon, kunnossapidon, uusien liittyjien liitostyöt sekä vesihuollon asiakaspalvelun.

Toiminta-alerajausten tarkistamisen yhteydessä tulee tarkastella toiminta-alueen poistamista pieniltä laitoksilta, jollei se ole tarpeellinen. Yhtenä huomioon otettava kriteerinä toiminta-alueen hyväksymisen tarpeelle ja siten vesihuoltolaitokselle voidaan pitää juomavesidirektiivissä (98/83/EY) olevaa rajausta laitoksesta, joka toimittaa vettä tai vastaanottaa jätevettä yli 10m³ päivässä tai palvelee yli 50 henkilöä useammalla kuin muutamalla kiinteistöllä. Toiminta-alueen hyväksymistarve on VHL 6 ja 7 §:ssä sidottu suurehkon asukasjoukon tarpeisiin tai terveydellisiin tai ympäristönsuojelullisiin syihin sekä yhdyskuntakehityksen tarpeisiin. Jos nämä kriteerit eivät täyty, voi vesihuoltolaitos toimia yksityisoikeudelliselta pohjalta ilman kunnan sille hyväksymää toiminta-aluetta.

Hallinto ja talous

Vesihuoltolaitosten asiakkaiden laskutus- ja sopimusasiat hoitaa kukin laitos itse. Vesihuoltolaitosten asioissa päätösvaltaa käyttää laitosten päättävä elin, hallitus, johtokunta tms. Vesihuollon taksatasoa on tarkasteltava vuosittain ja sen arvioinnissa huomioidaan yleisen kustannustason lisäksi mm. tulevat investoinnit, alueellisen yhteistyön vaatimat investoinnit ja vesihuoltolaitosten yleinen kannattavuus.

Vesihuoltolaitoksen toimintaa ja taloutta koskevista tavoitteista päättää kukin laitos itse hyväksyessään laitoksen talousarvion.

Investoinnit

Uusille asemakaava-alueille ja vesihuoltolain tarkoittamiin taajamiin rakennetaan tarpeellinen vesihuoltoverkosto. Vanhojen alueiden verkoston täydennys- ja saneerausrakentamista toteutetaan resurssien ja tarpeiden mukaan.

Erityistilanteet

Mikäli jokin laitos ei pysty toteuttamaan / ylläpitämään toiminta-alueensa verkostoa, kunnan tulee päätöksillään ja toimenpiteillään turvata VHL 6 §:n perustuen ko. alueen tarvittava vesihuolto (toimenpiteet tarvetta vastaavan vesihuoltolaitoksen perustamiseksi, vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen laajentamiseksi tai muun tarpeellisen vesihuollon palvelun saatavuuden turvaamiseksi).

Kunnan vesihuollon kehittämistavoitteet perustuvat lähtökohtaisesti nykyisten vesihuoltolaitosten tai vesiosuuskuntien laajentamiseen kuin uusien vesihuoltolaitosten perustamiseen. Näin vesihuolto saadaan järjestettyä kustannustehokkaammin sekä koulutetulla ja ammattitaitoisella työvoimalla.

4.2 Vesihuollon toiminta-alue

Vesihuoltolain (681/2014) mukaan kunnan alueella vesihuoltolaitosten toiminta-alueiden tulee kattaa alueet, joilla kiinteistöjen liittäminen vesihuoltolaitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin on tarpeen toteutuneen tai suunnitellun yhdyskuntakehityksen vuoksi.

Vesihuollon toiminta-alueen tulee olla sellainen, että:

- 1) vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan vastuullaan olevasta vesihuollosta taloudellisesti ja asianmukaisesti; ja
- 2) vesihuollon kustannusten kattamiseksi perittävät vesihuollon maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi.

Hyväksyessään toiminta-alueen kunnan tulee toiminta-alueen eri osien vesihuollon tarpeet huomioon ottaen määrittää alueet, jotka on saatettava vesihuoltolaitoksen vesijohtoverkoston piiriin, sekä alueet, jotka on saatettava laitoksen jätevesiviemäriverkoston piiriin. Hyväksymispäätöksen yhteydessä on myös asetettava tavoitteellinen yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaava aikataulu toiminta-alueen eri osien saattamiselle verkostojen piiriin.

Toiminta-alue, sillä sijaitsevat taajamat sekä vesijohtoverkoston ja jätevesiviemäriverkoston piiriin saatettavat alueet esitetään kartalla, jonka on oltava yleisesti saatavilla tietoverkossa. Toiminta-alueen hyväksymisestä on tiedotettava riittävässä laajuudessa.

Vesihuoltolain 8a §:n mukaan tehdessään päätöksen vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen supistamisesta kunnan on samalla päätettävä, miten vesihuolto turvataan niillä laitoksen verkostoihin liitetyillä kiinteistöillä, jotka jäävät toiminta-alueen ulkopuolelle.

Kittilän kunnassa vesihuollon vahvistettu toiminta-alue kattaa tällä hetkellä Alakylän, Kaukosen, Kallon, Kelontekemän, Könkään, Lompolon, Tepaston, Raattaman, Kittilän kirkonkylän, Levin, Ylläsjärvi-Lainio ja Lehmilehdon vesihuoltolaitosten ja

osuuskuntien toiminta-alueen. Nämä em. toiminta-alueet on Kittilän kunnanvaltuusto vahvistanut 26.9.2005 § 67.

Toiminta-alueella olevilla kiinteistöillä on liittymisvelvollisuus. Nykytilanteessa toiminta-alueilla on vielä kiinteistöjä, jotka eivät ole liittyneet verkostoihin. Vesihuoltoverkostoihin liittyminen on mahdollista myös toiminta-alueen ulkopuolelta sopimalla siitä erikseen ko. laitoksen kanssa.

Tavoitteena on kaikkien toiminta-alueella sijaitsevien liittymättömien kiinteistöjen liittäminen verkostoihin.

Toiminta-alueiden laajentaminen selvitetään tapauskohtaisesti.

Toiminta-alueiden muutosten syitä voivat olla esim. rakentamistiheys/rakentamispaineet verrattuna jätevesiasetuksen takarajoihin, kaavoitustilanne (esim. Levi ja Kittilän kk.), liittymättömät kiinteistöt tai niiden sijainti toiminta-alueen rajoilla (verkostoon liittymismahdollisuus kohtuullisin kustannuksin), liitokset naapuriosuuskuntiin/-yhtiöihin perusteltua kustannustehokkaasti ja huomioiden verkoston rakentamisen realistisuus tietyllä aikataululla.

Aivan pieniltä laitoksilta toiminta-alueen poistaminen voi olla järkevää, koska tällöin laitoksilta poistuu vesihuoltolaitoksen status ja sen myötä raskaaksi koetut velvoitteet vesihuoltolaitokselle.

Tämän kehittämissuunnitelman laatimisen yhteydessä on katsottu parhaaksi määrittellä kaikkien kunnan alueella toimivien vesihuoltolaitosten toiminta-alueajaukset uudelleen vaikkakaan useilla laitoksella rajauksiin ei juurikaan muutoksia ole esitetty. Toiminta-alueajakarttojen taustakartta-aineisto ja esitystapa ovat muuttuneet kokonaisuudessaan, samoin tavoitteelliset laajentumisalueet aikatauluineen. Pienten laitosten toiminta-alueiden tarpeellisuus tarkastellaan v.2016-2020 aikana.

4.2.1 Vesihuoltoon liittyminen ja liittäminen

Seuraavassa on esitetty otteita vesihuoltolaista (9.2.2001/119) ja sen päivitetystä säädöksistä (22.8.2014/681), koskien vesihuoltoon liittymistä ja liittämistä:

3 Luku Liittäminen vesihuoltolaitoksen verkostoon ja vesihuollon hoitaminen

10 § Kiinteistön liittäminen vesihuoltolaitoksen verkostoon

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella oleva kiinteistö on liitettävä laitoksen vesijohdoton ja jätevesiviemäriin.

Taajaman ulkopuolella kiinteistöä ei kuitenkaan tarvitse liittää vesihuoltolaitoksen vesijohtoon, jos:

- 1) kiinteistön vesihuoltolaitteisto on rakennettu ennen vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksymistä; ja*
- 2) kiinteistöllä on käytettävissä riittävästi terveydensuojelulaissa säädetyt laatuvaatimukset täyttävää talousvettä.*

Taajaman ulkopuolella kiinteistöä ei tarvitse liittää vesihuoltolaitoksen jätevesiviemäriin, jos:

- 1) kiinteistön vesihuoltolaitteisto on rakennettu ennen vesihuoltolaitoksen toiminta-alueen hyväksymistä ja jätevesien johtamisessa ja käsittelyssä noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulaissa (527/2014) säädetään; tai*
- 2) kiinteistöllä ei ole vesikäymälää ja sen jätevesien johtamisessa ja käsittelyssä noudatetaan, mitä ympäristönsuojelulaissa säädetään.*

Edellä 1 momentissa säädetyin estämättä vesihuoltolaitos saa kieltäytyä liittämästä laitoksen vesijohtoon tai jätevesiviemäriin kiinteistöä, jonka vedenkulutus tai jolta jätevesiviemäriin johdettavan jäteveden laatu tai määrä vaikeuttaisi laitoksen toimintaa tai laitoksen edellytyksiä huolehtia tyydyttävästi muiden kiinteistöjen vesihuollosta.

11 § (228.2014/681) Liittämisvelvollisuudesta vapauttaminen (vesi- ja jätevesi)

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen myöntää hakemuksesta kiinteistölle vapautuksen 10 §:ssä tarkoitetusta liittämisvelvollisuudesta tässä pykälässä säädettyin perustein. Ennen vapautuksen myöntämistä vesihuoltolaitokselle, kiinteistön omistajalle tai haltijalle ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle on varattava tilaisuus tulla kuulluiksi. Lisäksi kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on pyydettävä vapauttamisesta kunnan terveydensuojeluviranomaisen lausunto.

Vapautus liittämisvelvollisuudesta on myönnettävä, jos:

- 1) liittäminen verkostoon muodostuisi kiinteistön omistajalle tai haltijalle kohtuuttomaksi, kun otetaan huomioon liittämisestä aiheutuvat kustannukset, vesihuoltolaitoksen palvelujen vähäinen tarve tai muu vastaava erityinen syy;*
- 2) vapauttaminen ei vaaranna vesihuollon taloudellista ja asianmukaista hoitamista vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella;*

Edellä 2 momentissa säädetyn lisäksi edellytyksenä vesijohtoon liittämismuutosten vapauttamiselle on, että kiinteistöllä on käytettävissä riittävästi vaatimukset täyttävää talousvettä. Edellytyksenä jätevesiviemäriin liittämismuutosten vapauttamiselle on 2 momentissa säädetyn lisäksi, että kiinteistön jätevesien johtaminen ja käsittely voidaan järjestää ympäristönsuojelulaissa säädettyjen vaatimusten mukaisesti.

3 a luku Huleveden viemäroinnin järjestäminen

17 a § (22.8.2014/681) Huleveden viemäroinnin järjestäminen:

Kunta voi päättää vesihuoltolaitoksen kanssa neuvoteltuaan, että laitos huolehtii päätöksessä määriteltävällä alueella huleveden viemäroinnistä yhdyskuntakehityksen tarpeita vastaavasti. Viemärointi on osa maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) 103 b §:ssä tarkoitettua hulevesien hallintaa.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun päätöksen edellytyksenä on, että:

- 1) vesihuoltolaitos kykenee huolehtimaan huleveden viemäroinnistä taloudellisesti ja asianmukaisesti; ja*
- 2) viemäroinnin kustannusten kattamiseksi perittävät maksut muodostuvat kohtuullisiksi ja tasapuolisiksi.*

Lisäksi 1 momentissa tarkoitetun päätöksen edellytyksenä on, että kunta ja laitos ovat sopineet huleveden viemäroinnistä tai, jos tällaista sopimusta ei ole, hulevedet viemäroidään päätöksessä tarkoitetulla alueella maankäyttö- ja rakennuslain mukaisen asemakaavan, hulevesisuunnitelman, katusuunnitelman tai yleisen alueen suunnitelman mukaisesti.

Päätökseen on liitettävä kartta, jossa esitetään alueet, joilla on vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriverkosto, sekä alueet, joille verkosto rakennetaan.

17 b § (22.8.2014/681) Kiinteistön liittäminen vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäriin:

Kunnan päättämällä vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäroinnin alueella oleva kiinteistö on liitettävä laitoksen hulevesiviemäriin.

Edellä 1 momentissa säädetyn estämättä vesihuoltolaitos saa kieltäytyä liittämästä laitoksen hulevesiviemäriin kiinteistöä, jolta viemäriin johdettavan huleveden laatu tai määrä vaikeuttaisi laitoksen toimintaa tai laitoksen edellytyksiä huolehtia tyydyttävästi muiden kiinteistöjen huleveden viemäröinnistä.

17 c § (22.8.2014/681) Hulevesiviemäriin liittämismuutoksesta vapauttamisen:

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen myöntää hakemuksesta kiinteistölle toistaiseksi voimassa olevan tai määräaikaisen vapautuksen 17 b §:ssä tarkoitetusta liittämismuutoksesta hulevesiviemäriin. Ennen vapautuksen myöntämistä vesihuoltolaitokselle ja kiinteistön omistajalle tai haltijalle on varattava tilaisuus tulla kuulluiksi.

Vapautus liittämismuutoksesta hulevesiviemäriin on myönnettävä, jos:

- 1) liittäminen hulevesiviemäriin muodostuisi kiinteistön omistajalle tai haltijalle kohtuuttomaksi, kun otetaan huomioon kiinteistön hulevesien hallinnasta aiheutuneet kustannukset, liittamisestä aiheutuvat kustannukset, vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäröinnin vähäinen tarve tai muu vastaava erityinen syy;*
- 2) vapauttaminen ei vaaranna huleveden viemäröinnin taloudellista ja asianmukaista hoitamista 17 a §:ssä tarkoitetulla vesihuoltolaitoksen hulevesiviemäröinnin alueella; ja*
- 3) liittamisestä vapautettavan kiinteistön hulevesi voidaan poistaa muutoin asianmukaisesti.*

7 luku Valvonta, hallintopakko ja muutoksenhaku

29 § Rikkomuksen tai laiminlyönnin oikaiseminen

Valvontaviranomainen voi kieltää sitä, joka rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettua säännöstä, jatkamasta tai toistamasta säännöksen vastaista menettelyä taikka määrätä hänet täyttämään velvollisuutensa.

Kuntaan kohdistuvan kiellon tai määräyksen antaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. (22.12.2009/1488)

Ennen kiellon tai määräyksen antamista valvontaviranomaisen on mahdollisuuksien mukaan neuvoteltava tämän lain tai sen nojalla annettua säännöstä rikkoneen kanssa.

30 § Uhkasakko sekä teettämis- ja keskeyttämishukka

Valvontaviranomainen voi tehostaa 29 §:n nojalla antamaansa kieltoa tai määrystä uhkasakolla tai uhalla, että tekemättä jätetty toimenpide teetetään laiminlyöjän kustannuksella taikka että toiminta keskeytetään tai kielletään.

Uhkasakkoon, teettämishukkaan ja keskeyttämishukkaan sovelletaan muutoin, mitä uhkasakkolaissa (1113/1990) säädetään.

31 § Vireillepano-oikeus

Jos kunta on laiminlyönyt 6 §:n 2 momentissa tarkoitetun velvollisuutensa eikä asia ole tullut vireille valvontaviranomaisen aloitteesta, asian voi panna kirjallisesti vireille se, jonka oikeutta tai etua asia saattaa koskea, sekä asiassa yleistä etua valvova viranomainen.

4.3 Veden laatu

Terveydensuojelulain mukaan talousvetenä käytettävän veden on oltava terveydelle haitatonta ja muutenkin sanottuun tarkoitukseen soveltuvaa. Talousveden laatuvaatimukset ja -suositukset määritellään Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (461/2000) talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista ja Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksessa (401/2001) pienten yksiköiden talousveden laatuvaatimuksista ja valvontatutkimuksista.

Kittilän kirkonkylän vesi otetaan kahdesta (2). Sirkan ja Levin alueen vesi otetaan viidestä (5) vedenottamosta ja Ylläksen alueen vesi kahden (2) vedenottamon neljästä siiviläputkikaivosta. Raattaman alueen vesi otetaan kuilukaivosta.

Kittilän kunnan alueella käytössä olevat vesihuoltolaitosten vedenottamot täyttävät Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 461/2000 laatuvaatimukset. Vesihuoltolaitosten vedenottamoista saatava vesi on erittäin laadukasta, vain pH:ta säädetään kalkkikivialkaloinnilla osassa vedenottamoita. Levin Vesihuolto Oy ja Kittilän vesihuolto-osuuskunta varmistaa lähtevän veden korkean hygienian UV-desinfiointilla.

Vesiosuuskunnilla on omat vedenottokaivonsa. Niistä saatava vesi on laadultaan yleisesti hyvää, tosin kalkkikivialkalointi on yleinen toimenpide pH:n säätämistä varten.

Kaukosen nykyisessä vedenottamossa on tulva-aikoina ollut vedenlaatuongelmia, jotka ovat johtaneet määräaikaiseen talousveden keittokehotukseen. Kaukoseen suunniteltu uusi vedenottamo poistaa em. laatuhäiriötilanteen ja nykyinen veden-

ottamo jää varalaitokseksi. Uudelle Matotievan vedenottamolle on myönnetty tarvittavat luvat ja ne ovat saaneet lainvoiman 2015. Arvion mukaan vedenottamon rakentaminen aloitetaan aikaisintaan v.2016.

Kelontekemän vesihuolto-osuuskunnalla on ollut ongelmia veden suositukset ylittävien rauta- ja mangaanipitoisuuksien vuoksi. Ongelman poistamiseksi tehdyistä toimenpiteistä nykyiselle vedenottamolle ei ole tietoa. Uusi vedenottamo on suunniteltu alunperin toteutettavan hieman nykyisestä itäänpäin, toteutuksen aikataulusta ei ole kuitenkaan tietoa. Peruuntuneessa, koko Kelontekemän kylän kattavassa vesihuoltohankkeessa, uuden vedenottamon sijaintia on selvitetty myös mm. koepumppauksin ns. Lehtovaaran alueelta. Kelontekemän vesihuollon kehittämisen osalta tulevaisuudessa palattaneen em. hankkeen sisältöön ja suunnitelmiin.

Vedenottamoille ja vesijohtoverkoston on lisättävä tarvittavat yhteen kemikaalin syöttöä varten ja sovittava desinfiointivalmiudesta veden toimittajien kanssa. Talousveden desinfiointiin liittyvät valmiudet ovat ainoastaan Levin Vesihuolto Oy:llä ja Kittilän vesihuolto-osuuskunnalla. Muilla vesihuoltolaitoksilla tai vesiosuuskunnilla ei ole valmiuksia tai kalustoa vesihuoltoverkoston desinfiointiin. Muiden vesihuoltolaitosten osalta on suositeltavaa, että laitokset sopivat tarvittavan asiantuntija- sekä teknisen avun ja valmiuden järjestämisestä em. valmiuden omaavien laitteiden kanssa.

4.4 Verkotot

Vedenjakeluverkko

Kittilän kunnan alueella vesijohtoverkoston on liittynyt lähes 4 000 kiinteistöä joko vesihuoltolaitoksen tai vesiosuuskunnan kautta. Verkostojen tarkat pituudet ovat tiedossa ainoastaan Levin vesihuollon ja Kittilän vesiosuuskunnan osalta. Levin Vesihuolto Oy:n vedenjakeluverkoston pituus on noin 169 km ja Kittilän vesiosuuskunnan noin 62 km. Vesijohtoverkostot on rakennettu pääosin muoviputkista.

Jätevesiviemäriverkko

Jätevesiviemäriverkoston on liittynyt Kittilän kunnan alueella noin 2 000 vakituisesti asuttua kiinteistöä. Nämä liittyvät kuuluvat Kittilän kirkonkylän, Levin, Kallon, Kaukosen, Alakylän, Raattaman tai Ylläksen alueelle, joissa on käytössä kohtuullisen kattava viemäriverkosto. Muilla alueilla viemäriverkostoa ei ole ja jäteveden puhdistus hoidetaan kiinteistökohtaisesti tai useamman kiinteistön yhteisellä järjestelmällä. Pääasiallinen jäteveden käsittelyjärjestelmä on sakokaivoratkaisu.

Hulevesiverkko

Hulevesiverkosto kattaa kirkonkylän asemakaava-alueesta n. 90 % sekä Levikeskuksen ja Akanrovan alueen. Hulevesiviemäriverkostoa Levin alueella on rakennettu noin 7 km ja kirkonkylällä noin 16 km.

Verkostoihin liittyminen

Vesihuollon vesi- ja viemäriverkoston liityttäessä liitostyön suorittaa vesilaitos. Liityntä käsittää talojohdon liittämisen runkolinjaan sekä vesimittarin asentamisen. Vesilaitokset asentavat uusien runkolinjojen rakentamisen yhteydessä kaikille kiinteistöille valmiit vesi- ja viemäri liittymät. Tonttijohdon materiaalit ja kaivu- ja asennustyöt kustantaa kiinteistönomistaja. Vesiosuuskunnilla on omat liittymissäännöt.

4.5 Jäteveden käsittely

Kittilän kunnan alueen suurin jätevedenpuhdistamo on Levin jätevedenpuhdistamo, jossa käsitellään Kittilän kirkonkylän ja Levin alueen jätevedet. Jätevedenpuhdistamo on prosessiltaan biologis-kemiallinen aktiivilietelaitos, joka on suunniteltu puhdistamaan viimeisimmän laajennuksen jälkeen noin 36 000 asukkaan jätevedet. Tarkempi kuvaus Levin jätevedenpuhdistamosta on esitetty aiemmin kohdassa 2.1.2.5. Muita Kittilän kunnassa sijaitsevia jätevedenpuhdistamoita ovat Raattaman alueen biologis-kemiallinen ns. Tapio pienpuhdistamo/biomattolaitos (n. 200 ihmisen tarpeisiin), Kallon alueen biologis-kemiallinen ns. Tapio pienpuhdistamo/biomattolaitos sekä Alakylän ja Kaukosen biologis-kemialliset panospuhdistamot.

4.6 Ylläpitoressit

Kittilän kunnan vesihuollon toiminnasta vastaavat kolme (3) osakeyhtiötä: Levin Vesihuolto Oy, Tunturi-Lapin Vesi Oy (ent. Ylläksen Yhdyskuntatekninen Huolto Oy) ja Kyrön Vesihuolto Oy sekä seuraavat vesiosuuskunnat/yhtymät: Kittilän vesihuolto-osuuskunta, Alakylän vesihuolto-osuuskunta, Helppi-Tuuliharju vesiosuuskunta, Kallon vesiosuuskunta, Kaukosen vesihuolto-osuuskunta, Kelontekemän vesihuolto-osuuskunta, Kinisjärven vesiosuuskunta, Könkään läntinen vesiosuuskunta, Lehmilehdon vesiosuuskunta, Lompolon vesihuoltoyhtymä ja Tepaston vesiosuuskunta.

Palkattua henkilökuntaa on kolmessa (3) osakeyhtiöissä ja Kittilän vesiosuuskunnassa. Muiden vesiosuuskuntien tai yhtymien toiminta suoritetaan muiden töiden ohella tai vapaaehtoisvoimin.

Henkilökunnan ammattiosaamiskoulutuksen lisäksi talousveden kanssa työskenteleviltä vaaditaan vesihygieniapassi, joka on uusittava viiden (5) vuoden välein.

Henkilökunnan koulutukseen, erityisesti pienemmillä laitoksilla, tulee panostaa. Tulevaisuudessa pienten vesihuoltolaitosten tulee kehittää yhteistyötä Kittilän kunnan, Lapin ELY-keskuksen ja alueen suurimpien vesihuoltolaitosten kanssa, jotta pienten laitosten toimintavarmuus ja laitosten / verkostojen ylläpidon ammattitaito lisääntyy.

Levillä ja Kittilässä vesihuoltolaitoksilla on oma päivystyksensä, joka toimii ympäri vuorokauden. Lisäksi kylien ja haja-asutusalueiden vesihuoltolaitosten yhteyshenkilöiden nimet ja puhelinnumerot on saatavilla tarvittaessa Kittilän kunnan internet-sivuilta.

Vesihuoltolaki edellyttää, että kartat laitosten toiminta-alueista ja verkostoista sekä kunnan taajamista on oltava yleisesti saatavilla tietoverkoissa (31.12.2016 mennessä). Verkostojen sijainti kartat ovat vesihuoltolaitoksen vastuulla ja muut kunnan vastuulla. Tämän lisäksi Vesihuoltolaitoksen tulee julkistaa tietoverkossa tilinpäätöstiedot, toimintakertomus, vesihuollon toimitusehdot ja hinnoitteluperusteet.

Kittilän kunnan alueella olevien vesilaitosten edellä sanottujen tietojen julkaiseminen olisi taloudellisesti ja henkilöstöressurssien kannalta järkevää toteuttaa yhteisellä sivustolla, esimerkiksi Kittilän kunnan nettisivuilla.

4.7 Toimintavarmuus

Kittilän kunnalla on valmiussuunnitelma, jossa esitetään ohjeet häiriötilanteiden varten. Suunnitelma sisältää listan kriittisistä vedenkäyttäjistä (mm. terveysasema, vanhustenhuoltolaitos, koulut, päiväkodit), ohjeet tiedotuksesta sekä ajan tasalla olevat yhteystiedot. Levin vesihuolto Oy:llä sekä Kittilän vesihuolto-osuuskunnalla on omat valmiussuunnitelmansa. Muilla kunnan alueella toimivilla vesihuoltolaitoksilla ei ole valmiita valmiussuunnitelmia. Suositus on laatia valmiussuunnitelmat laitoskohtaisesti kaikille vesihuoltolaitoksille.

Lisäksi Kittilän kunta laatii / päivittää tarvittaessa varautumissuunnitelman vesihuollon häiriötilanteisiin. Varautumissuunnitelma sisältää normaaliolojen toimenpideohjeet häiriötilanteiden varalle.

Vesihuoltolaitoksen, kunnan viranomaisten ja pelastuslaitoksen kesken aloitetaan säännölliset häiriötilanneharjoitukset. Yhteystiedot varautumissuunnitelmaan päivitetään samalla.

Tilapäisen vedenjakelun järjestämiseen tulee varautua solmimalla sopimus sellaisen toimijan kanssa, jolla on valmius toimittaa juomaveden laatukriteerit täyttävää vettä tarvittava määrä sovituksessa ajassa (mm. hygieeniset säiliöt).

Kunnan ympäristönsuojelumääräykset ovat laadittavana.

5 TOIMENPIDE JA INVESTOINTIOHJELMA

Suurempien vesihuoltolaitosten toiminta-alueella vesihuolto järjestetään tarvittavassa laajuudessaan. Investointitarpeita on tällä hetkellä erityisesti suurimpien vesilaitosten uusiin vedenottamoihin sekä alueellisten vesihuoltoverkostojen laajentamiseen sekä kyläkohtaisten vesihuoltoverkostojen rakentamiseen. Taulukossa 6 on esitetty yhteenvetona kehittämistarpeet ja toimenpiteet vastuutahoineen ja alustavine aikatauluineen.

Taulukko 6. Toimenpide- ja investointiohjelman yhteenveto.

Kehittämistarve	Toimenpide	Vastuutaho	Alustava aikataulu
Vesihuollon toiminta-alue	Toiminta-alueella sijaitsevien liittymättömien kiinteistöjen liittäminen verkostoihin	Kittilän kunta, vh-laitokset	2016-2018
	Pienten laitosten toimintarausten tarve	Kittilän kunta, vh-laitokset	2016-2020
	Toiminta-alueiden päivitys	Kittilän kunta	4/2016
	Toiminta-alueiden laajempi tarkastelu	Kunta	2016-2020
Vesijohtoverkosto	Vesijohtoverkoston sulkuventtiileiden uusimien	Vh-laitokset	vuosittain
	Vesijohtoverkoston säännölliset huuhtelut	Vh-laitokset	vuosittain
	Muoniontien suunnan ja Levin teollisuusalueen vesihuolto (huom. lisävedenhankinta Leville)	Levin Vesihuolto Oy	2016-2020
	Levin talousvedenhankinnan varmistaminen / uudet vedenottamot	Levin Vesihuolto Oy	2016-2020
	Raattama-Ylikyrön vesihuolto / uusi vedenottamo	Kyrön Vesihuolto Oy	2016-2020
	Kaukosen vesihuolto / uusi vedenottamo	Kaukosen vesihuolto-osuuskunta	2016-2020
	Tepaston vedenottamo / vedenkäsittely	Tepaston vesiosuuskunta	2016-2020
	Sirkan ja Könkään yhdysvesijohdot ja Könkään kyläalue	Vh-laitokset, kunta	2016-2020
	Kelontekemän vesihuolto	Kelontekemän vesihuolto-osuuskunta	2016-2020
	Könkään vesihuolto + mahd.uusi vedenottamo / vedenoton varmistaminen	Vh-laitokset	2016-2020
	Kirkonkylän vesihuolto / Aakenuksentien varsi	Kittilän vhosk, kunta	2016-2018
Harrisajon vesihuolto	Kyrön Vesihuolto Oy	2016-2020	
Viemäriverkosto	Viemäriverkoston vuotovesitutkimukset ja niiden perusteella saneeraukset	Vh-laitokset	vuosittain
	Kiinteistöjen sakokaivojen vähentäminen / poistaminen	Kittilän kunta, vh-laitokset	2016-2017
	Runkolinjojen pesut	Vh-laitokset	vuosittain
	Kiistalan vesihuolto / tarveselvitys	Kittilän kunta	2016-2020
	Kelontekemän vesihuolto	Kelontekemän vesihuolto-osuuskunta	2016-2020
	Kirkonkylän vesihuolto / Aakenuksentien varsi	Kittilän vhosk, kunta	2016-2018
	Sirkan – Könkään yhdysviemäri ja Könkään kyläalueen jätevesiviemäröinti	Kittilän kunta, vh-laitokset	2016-2020

Kehittämistarve	Toimenpide	Vastuutaho	Alustava aikataulu
Toimintavarmuus	Valmiussuunnitelman päivitys	Kittilän kunta	2016
	Varautumissuunnitelman laadinta	Kittilän kunta, vh-laitokset	2016
	Kiinteistökohtaiseen vesihuoltoon liittyvän asiantuntijarekisterin laatiminen	Kittilän kunta, vh-laitokset	2016-2018
	Kallon ja Raattaman jv-puhdistamoiden käyttö- ja hoito-ohjeiden laatiminen	Vh-laitokset	2016-2020
	Pienten vesihuoltolaitosten yhteistyön kehittäminen Kittilän kunnan, Lapin ELY-keskuksen ja alueen suurimpien vesihuoltolaitosten kanssa	Kittilän kunta, vh-laitokset	2016-2020
Muut toimenpiteet	Pohjavesialueiden rajausten ja luokituksen tarkistaminen	Kittilän kunta, Lapin ELY-keskus	2016-2019
	Desinfiointivalmiuden toteuttaminen (syöttövalmiuksien suunnittelu ja kemikaalin toimitussopimukset)	Kittilän kunta, vh-laitokset	2016
	Häiriötilanneharjoitukset	Kittilän kunta, vh-laitokset	vuosittain
	Tilapäiseen vedenjakeluun varautuminen	Kittilän kunta, vh-laitokset	2016-2020
Muut toimenpiteet (jatkuu)	Vesihygieniapassikoulutus talousveden kanssa työskenteleville	Kittilän kunta, vh-laitokset	viiden (5) vuoden välein
	Sammutusvedenhankintasuunnitelma, päivitys	Kittilän kunta, pelastuslaitos, vh-laitokset	2016
	Valvontatutkimusohjelman päivitys	Vh-laitokset, viranomaiset	2016
	Tiedotus vesihuollon asiakkaille	Kittilän kunta, vh-laitokset	vuosittain
	Vesihuollon kehittämissuunnitelman päivitys	Kittilän kunta	2020
Haja-asutusalueen jätevedet	Tiedottaminen haja-asutusalueiden asukkaille	Kittilän kunta, vh-laitokset	vuosittain
	Varautuminen haja-asutusalueiden jätevesijärjestelmien neuvontatarpeen lisääntymiseen	Kittilän kunta	2016-2018
	Haja-asutusalueiden ratkaisut lain vaatimalle tasolle	Kiinteistönomistajat	2016-2018

6 TOIMENPITEIDEN VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Haja-asutusalueet

Kunnan esittämällä kehittämistarvealueilla asutus on riittävän tiivistä, jotta vesihuoltolaitosvetoisen yhteisen vesihuollon toteuttaminen on kilpailukykyinen vaihtoehto kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien kunnostukselle. Erityisesti umpisäiliöiden tyhjennyksistä aiheutuu suuria käyttökustannuksia kiinteistöille.

Toimintavarmuuden kannalta keskitetty vesihuolto on kiinteistökohtaisia järjestelmiä parempi. Keskitetty vesihuolto on usein parempi vaihtoehto myös terveydellisistä syistä. Talousveden laatu ja laadun valvonta paranevat kiinteistöillä, jotka liit-

tyvät vesijohtoverkkoon. Viemäriverkkoon liittyminen vähentää mahdollisia terveyshaittoja kiinteistöillä (talousvesikaivojen saastuminen ja hygieniariskit). Lisäksi keskitetty vesihuolto on vaivattomampaa kiinteistönomistajan kannalta. Kiinteistökohtaisten jätevesijärjestelmien (maaperäimeytys) jatkuvan ylläpidon lisäksi ne täytyy uusida n. 10 – 20 vuoden välein.

Vesihuoltolaitokset edesauttavat toiminnallaan alueen kehitystä, vaikkakaan suurimmalla osalla tässä suunnitelmassa esitetyistä kehittämistarvealueista keskitetty vesihuolto ei lisää rakentamisoikeutta. Mikäli alueen rakentamisen lisääntyminen aiheuttaa merkittävää keskitetyn vesihuollon rakentamispainetta, tulee rakentamismahdollisuudet selvittää kaavoituksella ja sen yhteydessä tehtävillä vesihuollon toteuttamisselvityksillä.

Toimintavarmuus ja kustannustehokkuus ovat usein parempia suurilla laitoksilla, joten perustettavien vesiosuuskuntien tulisi olla kooltaan mahdollisimman suuria. Vesiosuuskunnalle voi myös olla kannattavaa luovuttaa verkostot suuremman vesihuoltolaitoksen omistukseen ja ylläpidettäväksi.

7 TIEDOTTAMINEN JA TOTEUTUKSEN SEURANTA

7.1 Tiedottaminen kehittämissuunnitelmasta

Kehittämissuunnitelmaehdotus on v.2013 ollut maankäyttö- ja rakennuslain 65 § mukaisesti julkisesti nähtävillä, jolloin suunnitelmaehdotuksesta pyydettiin myös viralliset lausunnot. Lisäksi asian jatkovalmistelun yhteydessä helmi-maaliskuussa 2016, koskien Kittilän Vesihuolto-osuuskunnan sekä Tunturi-Lapin Vesi Oy:n toiminta-alue- ja aluerajausten tarkistuksia, pyydettiin raportista lausuntoja mm. kunnallisilta ja seudullisilta valvontaviranomaisilta sekä em. vesihuoltolaitoksilta

Lausuntojen (v.2013 ja v.2016) perusteella ehdotusta on päivitetty ml. mm. ajantasaiset lakitiedot, laitostiedot ja muut tekniset tiedot.

Vesihuollon kehittämissuunnitelman hyväksyminen kuuluu kunnan toimivaltaan. Kunnan hyväksyttyä kehittämissuunnitelman, se tallennetaan luettavaksi kunnan kotisivuille.

7.2 Toimenpideohjelman päivittäminen

Vesihuoltolain 5 §:n (vesihuollon yleinen kehittäminen) mukaan kunnan tulee kehittää vesihuoltoa alueellaan yhdyskuntakehitystä vastaavasti vesihuoltolain tavoitteiden toteuttamiseksi yhteistyössä alueensa vesihuoltolaitosten, laitoksille vettä toimittavien ja niiden jätevesiä käsittelevien sekä muiden kuntien kanssa sekä osallistua vesihuollon alueelliseen yleissuunnitteluun.

Nyt päivitetyn Kittilän kunnan Vesihuollon kehittämissuunnitelman toimenpideohjelma ulottuu v. 2020 asti. Kittilän kunta osallistuu alueensa vesihuollon kehittämiseen tarkistamalla ja tarvittaessa ajantasaistamalla kehittämissuunnitelmaa vähintään valtuustokausittain. Nyt esitetyt, kehittämissuunnitelman loppuvuosien toimenpiteet voivat muuttua paljonkin ajantasaistamisen yhteydessä.

7.3 Toteutuksen seuranta

Vesihuollon kehittämissuunnitelman toimenpideohjelman toteutumista tarkastellaan kahden vuoden välein kunnan eri vastuualueiden kesken järjestettävissä keskustelutilaisuuksissa. Kokoonkutsujana toimii kunnan tekninen toimi.

Alkuperäinen tekstirunko 22.5.2015 / FCG Suunnittelu ja tekniikka Oy

Pekka Pesälä
Suunnittelupäällikkö, Ins.

Niko Lahdenperä
Suunnitteluinsinööri, DI

Oikoluku ja päivitys

9.12.2015

26.2.2015

21.3.2016 / Kittilän kunta, tekninen osasto

Jari Kinnunen
tiemestari, yhd.kuntatekn.ins AMK